

Evaluační zpráva lokality Obrnice

Demografické informační centrum, o.s.

Praha, září 2012

Evaluace byla zpracována v rámci projektu „Evaluace v lokálních partnerstvích v lokalitách z roku 2010“ pro Úřad vlády České republiky, Odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách (Agentura).

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Zadání a cíle evaluace	5
3. Metody a postupy, sběr dat.....	6
4. Relevance výběru obce ke spolupráci	8
5. Zhodnocení standardních metod Agentury	9
5.1. Situační analýza.....	9
5.2. Obsazení a četnost setkání Lokálního partnerství Obrnice	9
5.2.1. Lokální partnerství.....	9
5.2.2. Pracovní skupiny	10
5.2.3. Chronologie Lokálního partnerství.....	11
5.3. Strategický plán.....	12
5.4. Exit strategie.....	23
5.5. Lokální konzultant.....	24
5.6. Tematické analýzy.....	26
6. Zhodnocení spolupráce s partnery.....	27
7. Analýza dopadů projektových aktivit projektů, na kterých se Agentura podílela.....	28
8. Zhodnocení činnosti institucí v obci v oblasti sociální integrace a jejich vliv na účinnost působení Agentury v místě	29
9. Vyhodnocení vlivu působení Agentury na klíčová rozhodnutí a přístupy vedení obce v oblasti sociálních (integračních) politik.....	31
10. Změna kvality života v lokalitě a v obci	33
11. Hodnocení působení ASZ v lokalitě a dosavadní spolupráce s Agenturou z pohledu členů lokálního partnerství.....	34
12. Případová studie – Komplexní řešení problematiky SP jevů	35
13. Závěry a doporučení.....	39

1. Úvod

Tato zpráva předkládá výsledky *evaluační analýzy lokality Obrnice*, zpracované v rámci projektu *Evaluace v lokálních partnerstvích v lokalitách z roku 2010*. Zadavatelem evaluace je Úřad vlády České republiky, Odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách (Agentura). Projekt realizovalo občanské sdružení Demografické informační centrum (DIC) v období květen – srpen 2012.

Předkládaná evaluační zpráva představuje pouze dílčí koncept evaluace dané lokality. Kromě této, především popisné zprávy, kde jsou do detailů popsány jednotlivé procesy a reflexe těchto procesů ze strany relevantních aktérů, jsou představeny hlavní analytické závěry v souhrnné zprávě, kde jsou zohledněna dosažená zjištění ze všech 17 lokalit, kde byly evaluace naší organizací realizovány. Souhrnná zpráva tak představuje v pravém smyslu syntézu analytických přístupů.

V rámci předkládané zprávy jsme se tak zaměřili, prostřednictvím kombinace různých výzkumných metod, na ucelený popis působení Agentury v dané lokalitě od procesu výběru, přes uplatnění jednotlivých metod definovaných v rámci intervenčního cyklu Agentury pro sociální začleňování (ASZ) až po vyhodnocení dosavadních výsledků působení ASZ.

Sběr dat a evaluace jednotlivých lokalit byly vypracovávány v polovině roku 2012, v evaluační zprávě je tak reflektována spolupráce ASZ s lokalitou do června roku 2012. Projekty a další aktivity, které byly započaty nebo realizovány po tomto období, již nejsou ve zprávě z pochopitelných důvodů začleněny.

Obec Obrnice se nachází v Chráněné krajinné oblasti České středohoří necelé tři kilometry od města Most. Z hlediska hierarchie samosprávy jsou obci s pověřeným úřadem, kdy celý správní obvod tvoří obce České Zlatníky, Chanov a Obrnice. První písemné zmínky o obci pocházejí z roku 1282, kdy byly Obrnice darovány klášteru v Oseku. Ještě v roce 1890 žilo v obci 252 obyvatel, o deset let později to již bylo 643 lidí. Na počátku 40. let minulého století žilo v Obrnicích již téměř 1300 lidí, což se zásadně změnilo v důsledku poválečného odsunu německého obyvatelstva, kdy se počet obyvatel snížil téměř o 50 %. Enormní nárůst počtu obyvatel Obrnice zaznamenaly v 70. letech minulého století, kdy v roce 1973 žilo v obci 1029 obyvatel a v roce 1977 to již bylo 1977. Tento nárůst je spojen s výstavbou velkého panelového sídliště, kam byly odsunuty rodiny z bouraných čtvrtí Mostu. Nejvyšší počet obyvatel byl v obci zaznamenán v roce 1980, kdy zde žilo 2984 lidí, od poloviny 80. let počet obyvatel dlouhodobě stagnuje.

Obec má přibližně 2 500 obyvatel, podle kvalifikovaného odhadu činí podíl Romů více než 40 %. Na zvyšujícím se počtu romských obyvatel obce se výrazně podílejí realitní kanceláře, které levně vykupují byty od odcházející mladé generace majority a sestěhovávají sem nepohodlné nájemníky z jiných měst.

V obci se nacházejí dvě sídlištní sociálně vyloučené lokality, oddělené objektem základní školy, mateřské školy a služebnou Policie ČR. Hovorově se tyto lokality označují jako Malé a Velké sídliště. Obě panelová sídliště tvoří s původní zástavbou rodinných domů funkční celek. Mezi nejpalčivější problémy patří nezaměstnanost, zadluženost a problémy na úrovni občanského soužití – rušení nočního klidu, ničení veřejného majetku a krádeže. V obci nejsou identifikované snahy o vyvolání

veřejné rasové nesnášenlivosti, k čemuž výrazně přispívá i vedení obce – realizovaná opatření vedou k posílení společného soužití majority a minority.

Agentura v Obrnicích působí od roku 2010 a z hlediska počtu obyvatel se jedná o nejmenší lokalitu, kde Agentura aktuálně působí. Na zahájení spolupráce s Agenturou se aktivně podílela stávající starostka obce. Celkově, po celou dobu trvání lokálního partnerství, lze přístup obce charakterizovat jako vysoce participující. První lokální partnerství se sešlo v červnu 2010 a v červenci 2011 byl schválený strategický plán, který se v současné době daří relativně úspěšně naplňovat. Vážnější komplikací během spolupráce obce s Agenturou tak byly především opakované výměny na pozici lokálního konzultanta, což vedlo k částečnému zpoždění procesů strategického plánování.

2. Zadání a cíle evaluace

K optimálnímu naplnění zadání by bylo potřeba provést evaluační studii za podstatně delší časové období, nicméně v rámci možností se podařilo zadání splnit s tím, že jsme se podrobně zaměřili na působení Agentury pro sociální začleňování (ASZ) od založení lokálního partnerství, proces strategického plánování, projektového poradenství, až po realizaci projektů a jejich dopad, a zhodnotí relevanci, efektivnost, užitečnost a udržitelnost dopadů působení ASZ. V rámci evaluace jsme se zaměřili na řešení problematiky bydlení v Obrnicích, která byla podrobněji rozpracována v rámci případové studie. Toto téma bylo zároveň odsouhlaseno ze strany ASZ na kontrolním dni. Dále jsme se zaměřili na klíčová rozhodnutí vedení obce a orgánů veřejné správy v oblasti sociální integrace v období 2010 – 2012.

Základními cíli evaluace přitom bylo:

- a) otestovat efektivnost metod práce Agentury a zavádění jednotlivých opatření a poskytnout podklady pro případnou změnu a přizpůsobení metod a procesů Agentury na celkové i lokální úrovni,
- b) změřit adekvátnost sociálních (integračních) politik v obci a zjistit, zda partneři Agentury (především obec, jakožto hlavní partner Agentury, ale i další orgány veřejné správy a nevládní neziskové organizace) adekvátně reagovali na aktivitu Agentury a vhodně spolupracovali v procesu sociálního začleňování.

Dílní výsledky jsou předkládány v rámci této evaluační zprávy. Avšak některé oblasti především cíle a) budou podrobněji evaluovány v souhrnné evaluační zprávě, která se zaměří na srovnání efektivity metod ASZ mezi jednotlivými lokalitami, včetně referenčních lokalit, kde ASZ nepůsobí.

Naplňování cíle a) v předkládané dílní evaluační zprávě je podrobně popsáno v rámci kapitol 5, 7, 8, 10 a 11 evaluační zprávy, kde jsou detailně rozpracovány jednotlivé metody, fáze intervenčního cyklu. Hodnocení je přitom do značné míry subjektivní, postaveno na základě výpovědí klíčových aktérů, existujících dokumentů a případných výstupů aktivit naplánovaných ve strategickém plánu.

Naplňování cíle b) je pak popsáno podrobněji v kapitolách 6, 9 a 12 evaluační zprávy, avšak částečně je tento cíl evaluace rozpracováván i v dalších kapitolách předkládané zprávy.

3. Metody a postupy, sběr dat

Předkládaná zpráva tvoří společně se závěrečnou, souhrnnou zprávou ucelený evaluační systém. V následující zprávě tak přinášíme především popis působení ASZ v lokalitě s hodnocením postaveným na výpovědích klíčových aktérů a zohlednění informací z dalších písemných zdrojů. Jedná se především o koncept formativní evaluace, kdy jsou vyhodnocovány dosavadní postupy a výsledky s cílem optimalizovat působení ASZ v dalším období. Vzhledem ke skutečnosti, že v lokalitách, kde se působí již od roku 2010, byly realizovány již podstatné fáze stanoveného intervenčního cyklu, byl částečně použit také koncept sumativní evaluace s cílem vyhodnocení efektivity působení ASZ.

Evaluační zpráva za danou lokalitu, ve které působí Agentura pro sociální začleňování, je založena na následujících metodických postupech a datových zdrojích:

a) Analýza relevantních dokumentů

Analýza dokumentů je využita ke zmapování aktivit započatých po vstupu ASZ do lokality. Byly analyzovány všechny dostupné dokumenty poskytnuté zadavatelem evaluace, především zápisy lokálního partnerství a pracovních skupin, výstupy lokálního partnerství a pracovních skupin (např. SWOT analýza), strategické dokumenty (s důrazem na strategický plán lokálního partnerství, ale také ostatní dostupné strategické dokumenty, které byly dostupné), výstupy jednání rady města, zastupitelstva, situační analýza, tiskové zprávy apod.

Tato analýza představuje základní pilíř evaluace, protože většina opatření nemůže mít relevantní dopad na statistická data vypovídající o kvalitě života. Řada opatření je stále v procesu či teprve na jeho počátku a právě fungování celého procesu, jeho dynamika, komplexnost zapojení stakeholderů apod. představuje měřitelnou efektivitu působení ASZ.

b) Hlubkové rozhovory

První rovinou kvalitativního výzkumu bylo expertní šetření, kdy byly formou polostrukturovaných rozhovorů osloveni **vybraní členové lokálního partnerství** (zástupci obce, organizací působících v obci i klíčoví poskytovatelé sociálních služeb). Měřítkem relevance výběru dotázaných přitom byla oblast jejich působení a zároveň účast / aktivita v rámci lokálního partnerství. Následná analýza tedy vychází z hodnocení významných aktérů a jejich interpretace působení Agentury v místě, které osobně dobře znají a v němž je soustředěna jejich profesní činnost.

Hlubkové rozhovory byly provedeny s 5 respondenty z řad kompetentních činitelů v rámci 5 realizovaných rozhovorů. Samostatný rozhovor byl veden s bývalou lokální konzultantkou, která následně ve vztahu k Ornicím působila jako metodička.

Druhou rovinou byly rozhovory s **představiteli cílových skupin opatření (tj. s osobami sociálně znevýhodněnými)**. Cílem těchto rozhovorů bylo zhodnocení relevance realizovaných a zamýšlených opatření vzhledem k deklarovaným potřebám, ale také to, zda jsou pozorovány nějaké posuny v oblasti sociální integrace v dané obci.

V Obrnicích bylo provedeno 5 hloubkových rozhovorů s 6 respondenty z řad sekundární cílové skupiny.

4. Relevance výběru obce ke spolupráci

Obec Obrnice dosáhla v první fázi hodnocení mezi obcemi do 20 tisíc obyvatel v rámci přijímacího procesu třetího nejvyššího počtu bodů, celkem 23, přičemž „vítězná“ Bílina dosáhla pouze o 2,7 bodu více. Z toho je patrné, že zahájení spolupráce obce Obrnice a Agentury mělo při hodnocení významnou podporu. Z hlediska socioekonomického statusu, míry problémovosti a dalších hledisek lze říci, že Obrnice byly vhodný kandidát na spolupráci s Agenturou. Zajímavé je, že Obrnice s necelými třemi tisíci obyvateli jsou vůbec nejmenším městem, se kterým Agentura zahájila v roce 2010 spolupráci.

Iniciátorem spolupráce byla tehdejší místostarostka, která je dnes starostkou a během celé spolupráce Agenturou plnila roli velmi aktivního partnera v celém intervenčním procesu Agentury. Důležité je také zmínit širší geografický kontext Obrnic, které sousedí s městem Most a konkrétně nechvalně proslulé sídliště Chánov se nachází přibližně pouze 1 kilometr od samotných Obrnic. Je proto zřejmé, že Obrnice jsou vystaveny řadě externích vlivů, jako například migrace apod., které ovlivňují sociální klima v obci.

Pokud jde o motivaci a očekávání obce od spolupráce s Agenturou, tak v obou případech se jednalo o relevantní výběr. Jedním z hlavních důvodů přihlášení se ke spolupráci byla motivace získat podporu v procesu plánování, především po personálně kapacitní stránce. Jelikož jsou Obrnice pouze velká obec, nikoli město, tak v rozpočtu nejsou dostatečné finanční prostředky na organizaci nějaké obdoby lokálního partnerství. Částečně se původní očekávání vázala také ke zprostředkování know how, byť je třeba zmínit, že dnešní starostka ještě před zahájením spolupráce s Agenturou měla celou řadu, převážně politických, kontaktů a vazeb přesahujících lokalitu Obrnice i Most.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že Obrnice jsou mezi obdobně velkými obcemi poměrně unikátní. S ročním rozpočtem kolem 20 milionů vykazují velkou aktivitu v oblasti sociální integrace. Agentura od počátku nepotřebovala investovat kapacity do samotné aktivizace zástupců obce ke spolupráci, protože vedení obce velmi úzce spolupracovalo. Pokud by Obrnice byly řádově větší obcí na úrovni ORP či bývalého okresního města, byla by pravděpodobně intervence Agentury irelevantní, jelikož vše, co obec od spolupráce s Agenturou očekávala, by mohla obec realizovat sama vlastními prostředky. Nicméně vzhledem k reálné velikosti a statutu, kdy je obec v řadě ohledů závislá například na vůli nadřízené obce apod., se domníváme, že rozhodnutí navázat spolupráci bylo ze strany Agentury relevantní a tato spolupráce plní svůj účel.

Shrnutí

- Obec Obrnice dosáhlo v procesu hodnocení relevance ke spolupráci ze strany Agentury jednoho z nejvyššího počtu bodů
- Obrnice v mnoha ohledech představují vzorovou obec usilující o integraci sociálně znevýhodněných obyvatel. Je proto třeba vážit, zda v Obrnicích byla potřeba intervence Agentury. Po zvážení kladů a záporů se však domníváme, že tato spolupráce je účelná a přispívá k posilování integračního procesu.

5. Zhodnocení standardních metod Agentury

5.1. Situační analýza

Situační analýza vypracovaná externím subjektem (Navreme Boheme, s.r.o.) nebyla ASZ akceptována z důvodu nevyhovující kvality. Z rozhovorů se relevantními experty zároveň vyplynulo, že nikdo z partnerů ani výslednou podobu situační analýzy neviděl. Žádný oslovený partner si dokonce nepamatoval na to, že by tam vůbec nějaká situační analýza byla prováděna, kromě starostky obce. Někteří tipovali, že se jednalo o proces SWOT analýzy, který byl realizován v rámci strategického plánování. Na rozdíl od některých dalších lokalit nebyla situační analýza ani prezentována na lokálním partnerství.

Ačkoli o situační analýze žádný respondent nic nevěděl a nebyla k dispozici ani při realizaci této evaluace, je zřejmé, že problémem bylo i její načasování, které se sice nemohlo promítnout do výsledků hodnocení, ale pokud by situační analýza byla schválena, hodnoceno by bylo. Koncept situační analýzy byl totiž představen hned na prvním jednání lokálního partnerství v červnu 2010. Na druhém jednání LP v září byli partneři informováni, že se zpozdil proces výběru realizátor, s odvoláním na výměnu vedení Úřadu vlády. Zároveň však byli partneři informováni o možnosti ovlivňovat zadání samotné analýzy. Na žádném dalším lokálním partnerství se však již situační analýza neřešila, alespoň se toto téma již neobjevuje v zápisech LP.

Situační analýzu poté bylo třeba nahradit dílčími analytickými postupy, které měla na starost asistentka lokálního konzultanta. Tyto závěry, zjištění byly následně použity ve strategickém plánu i v průběhu celého plánovacího procesu. Se závěry panovala mezi respondenty spokojenost.

5.2. Obsazení a četnost setkání Lokálního partnerství Obrnice

5.2.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství Obrnice bylo ustaveno 10. 6. 2010. Celkem bylo do lokálního partnerství zapojeno 14 partnerů z řad institucí. Do partnerství byly zapojeny všechny relevantní instituce, a to včetně dobrovolných hasičů. Specifikum Obrnic, které jsou pouze obcí s pověřeným úřadem, je závislost na rozhodnutích institucí působících v nadřazené obci s rozšířenou působností, kterou je pro Obrnice město Most. Proto byly tyto organizace také přizvány, což s sebou obnáší potenciální rizika vedoucí k pasivitě takovýchto členů, což se nakonec také potvrdilo. Ostatně obdobná situace panuje také v lokalitě Větrní, které je z hlediska správy některých agend podřazeno pod ORP Český Krumlov. Na druhé straně jsou lokality působení Agentury, kde se podařilo nadřazenou obec, respektive konkrétní instituci spadající pod ORP, relativně úspěšně zapojit, jako například ve Vejprtech, kde bylo nadřazenou obcí město Kadaň. Lokálního partnerství se pravidelně účastnili zástupci Úřadu práce, který sídlí právě v Kadani. Nicméně vztah Obrnic k Mostu a Větrní k Českému Krumlovu je specifický v tom, že se jedná o nepoměrně menší obce ve vztahu ke „své“ ORP obci a hlavně se obě

tyto agenturní lokality nacházejí v těsné blízkosti svých ORP. Kromě níže uvedených organizací se v několika případech lokálního partnerství zúčastnili zástupci dalších institucí. Například se jedná o CPIV Most (Centrum podpory inklusivního vzdělávání), Krajský úřad Ústeckého kraje, ÚSP Nová Ves v Horách (Ústav sociální péče), atd.

Dalším specifickým bylo zapojení neziskové organizace Centrom, o.s. do procesu lokálního partnerství, přičemž tato organizace působí primárně na severní Moravě, kde realizuje, kromě standardních sociálních služeb, relativně úspěšný program sociálního bydlení. Právě z tohoto důvodu byla tato organizace do lokálního partnerství lokální konzultantkou přizvána, aby bylo možné využít jejich zkušeností s touto problematikou. Od počátku totiž bylo zřejmé, že oblast bydlení bude jednou ze zásadních oblastí, kterou se bude lokální partnerství zabývat. Aktivita zástupců organizace Centrom byla patrná spíše na počátku a s postupujícím časem se organizace Centrom přestala do procesu lokálního partnerství zapojovat.

Lokální partnerství Obrnice se účastnili tito členové a jejich zástupci:

Obec Obrnice	QUICK I., v.o.s.
Agentura	Sdružení vlastníků bytových jednotek
Základní škola Obrnice, příspěvková organizace	Magistrát města Most
Mateřská škola Obrnice, příspěvková organizace	TJ Sokol Obrnice
Úřad práce, Kontaktní pracoviště Most, SSP	Sbor dobrovolných hasičů
Policie České republiky	Centrom, o.s.
Duhovka, o.s.	Městská policie Most

Lokální partnerství se sešlo v červnu 2010 a v září 2010 a dále následovala již jednání pracovních skupin, která byla občas proložena setkáním celého lokálního partnerství.

5.2.2. Pracovní skupiny

Pro práci na strategickém plánu byly vytvořeny dvě pracovní skupiny, které tématicky pokrývaly hlavní oblasti soustředěné na řešení problematiky sociálního vyloučení:

- Bydlení a zaměstnanost (8 institucí)
- Vzdělávání a bezpečnost (8 institucí)

Po schválení strategického plánu Zastupitelstvem se v návaznosti na intenzivní řešení problematik bydlení ustavila speciální pracovní skupina zaměřená na prostupné bydlení. Ve své podstatě šlo o transformaci pracovní skupiny Bydlení a zaměstnanost. Tato skupina se sešla celkem 5x od září 2011 do konce daného roku.

Pokud jde o zastoupení institucí v jednotlivých pracovních skupinách, významně docházelo jak k institucionálnímu, tak i k personálnímu překryvu. Podstatné bylo, že starostka i vedení místní NNO se účastnily obou pracovních skupin a naprosté většiny jejich jednání. To vypovídá o zájmu především vedení obce o celý proces lokálního partnerství.

5.2.3. Chronologie Lokálního partnerství

Chronologie lokálního partnerství je charakteristická poměrně rychlým startem působení lokální konzultantky v lokalitě. Zároveň harmonogram fungování lokálního partnerství značně ovlivnila výměna na pozici lokálního konzultanta, která proběhla hned dvakrát. Nejintenzivnější byla činnost lokálního partnerství během prvního půlroku v roce 2010 a dále pak během druhého pololetí 2011, kdy již roli lokální konzultantky zastávala nová pracovnic. Pravděpodobně díky změně lokálního konzultanta došlo ke zpoždění ve schvalování strategického plánu lokálním partnerstvím. První lokální partnerství se sešlo 10. 6. 2010 a strategický plán byl schválen na 7. partnerství v červenci 2011. Ve srovnání s jinými lokalitami, kde byl již schválen Strategický plán, proběhlo schválení Strategického plánu v Obnicích ze strany Zastupitelstva poměrně rychle. Interval mezi schválením SP v rámci Lokálního partnerství a Zastupitelstvem činil pouze 11 dní. V jiných městech se tento interval běžně pohybuje v řádu několika měsíců. To může být způsobeno celou řadou faktorů. Menší obce například mají méně agend a je mezi nimi možné snáze priorizovat, vedení malých obcí tvoří jednotlivci, což opět umožňuje rychlejší dohodu, apod. Z výpovědí starostky i dalších kompetentních činitelů vyplývá, že vedení obce poskytovalo podporu Strategickému plánu v mnoha rovinách (tvorba, schvalování, naplňování)

Tabulka: Harmonogram lokálního partnerství

10.06.10	1. jednání lokálního partnerství – představena Agentura, odsouhlasen řád jednání a domluven harmonogram, podle kterého proběhne: - srpen 2010: rozdělení do pracovních skupin - září 2010: představena situační analýza - listopad 2010: finalizace strategického plánu - prosinec 2010: schválení SP LP a předložení zastupitelstvu města	
15.09.10	2. jednání lokálního partnerství - výrazné zpoždění SA, teprve budou otvírány nabídky, představeno strategického plánování, ustavení dvou tématických pracovních skupin (<i>PS Bydlení a zaměstnanost, PS Vzdělávání a bezpečnost</i>) Dále představena projektová žádost „Šance pro komunitní život I.“, do konce září má být podána v rámci IOP 3.1b.	
Pracovní skupina	Bydlení a zaměstnanost (později zaměřeno na prostupné bydlení)	Vzdělávání a bezpečnost
garant	<i>1. LK (poté 2. LK)</i>	<i>1. LK (poté 2. LK)</i>
10/2010	5.10. 26.10.	5.10. 26.10.
12/2010	21.12.	21.12.
03.02.11	3. jednání lokálního partnerství – změna na pozici LK. Dále prezentovány činnosti pracovních skupin, které se scházejí od října 2010. Byla vypracována SWOT analýza.	
02/2011	15.2. (6)	15.2.(14) 22.2.(9)
07.06.11	4. jednání lokálního partnerství (<i>není dostupný zápis</i>) – finální teze priorit: 1) Bezpečnost a sociálně-patologické jevy <i>Priorita 1 – mládež – zapojení mládeže do oblasti prevence</i> <i>Priorita 2 – dospělí – standardizace a zefektivnění represivních opatření</i>	
14.06.11	5. jednání lokálního partnerství – definovány akční plány v oblastech vzdělávání a bydlení	
28.06.11	6. jednání lokálního partnerství – starostka kritizuje opakovanou neúčast ÚP, PČR a Qucik.	

18.07.11	7. jednání lokálního partnerství – představena vize Obrnic v roce 2020, jednohlasně schválen SP. Pro hlasovalo všech 12 přítomných členů LP + 3 členové per rollam.	
29.07.11	Schválen Strategický plán zastupitelstvem	
09/2011	29.9.	30.9.
10/2011	20.10.	
11/2011	9.11. 28.11.	
28.3.12	8. jednání lokálního partnerství – reflexe plnění strategického plánu, představena nová, v pořadí třetí lokální konzultantka.	

5.3. Strategický plán

Tematicky strategický plán obsahuje všechny klíčové oblasti intervence, které byly alespoň dvěma partnery identifikovány v rámci SWOT analýz, přičemž tématické oblasti byly sloučeny tak, aby bylo možné pracovat pouze ve dvou pracovních skupinách. Při konkretizaci a především v procesu schvalování strategického plánu z něj nevypadla žádná z oblastí, na které se lokální partnerství rozhodlo zaměřit. Celkem bylo v rámci prací pracovních skupin identifikováno 8 priorit:

Priorita č.1: Posilování občanského soužití a stabilizace obyvatelstva

Priorita č.2: Funkční systém spolupracujících organizací a koordinace

Priorita č.3: Vznik sociálních služeb v obci

Priorita č.4: Vzdělávání dětí a dospělých

Priorita č.5: Volný čas dětí a mládeže

Priorita č.6: Snížení sociálně patologických jevů v obci a posílení bezpečnosti

Priorita č.7: Zkvalitnění bydlení pro cílovou skupinu v obci

Priorita č.8: Zvýšení pracovního uplatnění nízkokvalifikovaného obyvatelstva

Těchto 8 priorit je podrobněji rozvedeno v tabulce níže, kdy jsou u každé priority uvedeny krátkodobé cíle a jednotlivá opatření. Na úrovni cíle i každého dílčího opatření je v pravém sloupečku vyhodnoceno, v jaké fázi se momentálně naplňování daného cíle nachází. Legenda hodnot je přitom uvedena pod nadpisem tabulky a také na samém závěru tabulky. V případě, že to je relevantní, jsou na konci každého krátkodobého cíle uvedeny komentáře buďto obecného charakteru či adresného charakteru směrem ke konkrétnímu opatření. Komentáře se primárně zabývají podrobnějším vyhodnocením dosavadního průběhu realizace plnění opatření a cílů.

Tabulka: Cíle strategického plánu a jejich naplňování v období do června 2012

Legenda: 1 - splněn, 2 - v realizaci, 3 – neúspěšná realizace, 4 – zatím se na cíli nepracuje

P1: POSILOVÁNÍ OBČANSKÉHO SOUŽITÍ A STABILIZACE OBYVATELSTVA		
1.1.	KC1: Rozšířit web obce, vznik stránek MŠ, prezentace příkladů dobré praxe, deska cti občanů obce	1
1.1.1.	O1: Odkazy na stránky členů LP, propojení stránek LP	1
1.1.2.	O2: Založení stránek MŠ	1
1.1.3.	O3: Deska cti na webu obce	3

Komentář: Cíl byl z velké části splněn, byl spuštěn nový web obce i nové stránky mateřské školy. Stránky jsou přehledně strukturované a obsahují relevantní informace. Problém je pouze s vytvořením tzv. desky cti. Nikdo z občanů neprojevil zájem, respektive neudělal souhlas se zveřejněním svého jména.

1.2.	KC2: Pravidelně vydávat obecní zpravodaj, čtvrtletník školního časopisu a posílit publicitu obce	3
1.2.1.	O1: Navázat spolupráci s firmou, která bude zpravodaj vydávat	3
1.2.2.	O2: Zřízení pozice PR manažera	3
1.2.3.	O3: Vydávání čtvrtletně zpravodaje	3
1.2.4.	O4: Vydávání a rozšíření školního časopisu	3

Komentář: Cíl nebyl splněn a po dobu trvání intervence Agentury již pravděpodobně ani splněn nebude. Hlavní příčinou neúspěchu je nedostatek finančních prostředků. Ty chybějí jak na vydávání Zpravodaje, pozici PR manažera, tak na barevný tisk a rozšíření školního časopisu. Tento časopis je zachován v původní podobě. Tyto náklady měly být hrazeny z prostředků projektu „Startujeme ke vzdělání“, který byl podán do výzvy OPVK, ale nebyl podpořen. LP předběžně schválilo jako alternativní cíl redesign a celkovou výstavbu nového obecního webu, která se podařila. Stránky jsou přehledné a je tam dostatek aktuálních informací. Naopak internetové stránky ZŠ jsou velmi slabé a kromě kontaktních údajů tam nejsou téměř žádné informace. Příkladem by mohly být nově zřízené stránky mateřské školy.

P2: FUNKČNÍ SYSTÉM SPOLUPRACUJÍCÍCH ORGANIZACÍ A KOORDINACE

2.1.	KC1: Zpracovat náplň práce koordinátora inkluzivní politiky	2
2.1.1.	O1: Zpracovat náplň práce koordinátora inkluzivní politiky	1
2.1.2.	O2: Vznik pozice koordinátora	2

Komentář: Realizace cíle v současné době probíhá. Jsou dokončovány práce na přípravě projektu IPO, z jehož prostředků, v případě schválení, bude financována i pozice koordinátora inkluzivní politiky. Náplň této pozice je přitom částečně zpracována v projektové žádosti.

2.2.	KC2: Zachovat koordinační platformu obce a partnerů a vzdělávat v oblasti sociálního začleňování	2
2.2.1.	O1: Zachovat LP a jeho setkávání	2
2.2.2.	O2: Informovat Radu a Zastupitelstvo obce o naplňování plánu	2
2.2.3.	O3: Vzdělávat pracovníky obce a partnerů v oblasti soc. začleňování	2

Komentář: Cíl, včetně všech dílčích opatření jsou plněny průběžně. Vzhledem k vysoké podpoře platformy LP ze strany vedení města lze očekávat, že tento cíl bude plněn po celou dobu spolupráce obce s Agenturou. Nabídky vzdělávacích akcí a seminářů dostávají pracovníci obce a partnerů průběžně (např. semináře o sociálním podnikání, semináře o terénní práci na obci, konference o inkluzivním vzdělávání). Způsob informování, zvláště dalších partnerů, o možnostech vzdělávání by bylo dobré více systematizovat.

2.3.	KC2: Posílit spolupráci s mosteckými subjekty	2
2.2.1.	O1: Zapojení Duhovky v komunitním plánování města Most	1
2.2.2.	O2: Posílit spolupráci s mosteckými subjekty	2
2.2.2.	O3: Zavést systém case managementu	2

Komentář: Celý cíl včetně dílčích opatření je plněn. Duhovku se daří zapojit do komunitního plánování v Mostě. V příštím období, od září, by mělo dojít k navázání užší spolupráce obce s ÚP v Mostě, kdy mají být Obrnice zapojeny do tří krajských projektů v oblasti zaměstnanosti a zvyšování kvalifikace.

Pokud jde o zavedení case managementu, tak pracovní skupina pro bezpečnost a vzdělávání, fungující v rámci Lokálního partnerství, na svém posledním zasedání pověřila LK vytvořením návrhu metodiky case managementu. Termín předložení této metodiky byl určen na září 2012. Návrh bude projednán na dalším zasedání této pracovní skupiny.

P3: VZNIK SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OBCI

3.1.	KC1: Vytváření aktivních podmínek pro rozvoj neziskového sektoru	2
3.1.1.	O1: Vznik soc. služby SAS	2
3.1.2.	O2: Vznik soc. služby Terénní programy	2
3.1.3.	O3: Vznik soc. služby NZDM	2
3.1.4.	O4: Zachovat Help Desk – dluh. poradna	2
3.1.5.	O5: Podat IPO	2

Komentář: Plnění cíle průběžně probíhá, včetně plnění všech dílčích opatření. Úspěšné zavedení výše zmíněných sociálních služeb je závislé na úspěchu ve třech velkých projektech. Jeden projekt (IOP I.), z jehož prostředků bude vybudováno zázemí pro poskytování služeb, je již schválen. Druhý projekt (IOP II.), z jehož prostředků má být vybudováno NZDM, je nyní v procesu hodnocení a třetí projekt (IPO), z jehož prostředků mají být primárně hrazeny personální náklady a kapacity služeb, je nyní ve fázi finalizace na straně žadatele, obce. Oproti původnímu harmonogramu došlo ke zpoždění, ale jinak je cíl plněn. Pro provoz nových sociálních služeb je již vytvořen pracovní tým a pokračují aktivity nutné k registraci nové sociální služby.

Dílčí problémy se vyskytly u výběrového řízení na stav. projekt, které bylo prohlášeno za chybné, nyní se řeší odvolání proti rozhodnutí k MPSV, nicméně IPO je třeba dodat nejpozději do konce roku (55 OPLZZ).

Otázkou je, zda byla vhodná koncepce rozložení realizace do tří projektů a co se bude dít v případě, že IOP II. a IPO nevyjdou. Samotný projekt IOP I. neumožní naplnění cíle a velká část úsilí bude promarněna.

P4: VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

4.1.	KC1: Zvýšit atraktivitu školy prostřednictvím spec. učeben	1
4.1.1.	O1: Vydefinovat obsah projektu spec. učeben	1
4.1.2.	O2: Podat projektovou žádost	1

Komentář: Cíl lze vyhodnotit jako splněný, byť žádost byla ze strany MŠMT podpořena pouze v poloviční výši oproti původně žádané výši podpory. V současné době dochází k hledání dalšího zdroje financování. Součástí modernizace učeben bude vznik hudebního studia a výtvarné dílny.

Původní záměr dofinancovat plnění cíle z dalšího projektu (výše zmíněný projekt OPVK) nevyšlo díky zamítnutí projektové žádosti. Upravený projekt bude podán pravděpodobně do nějaké další výzvy.

4.2.	KC2: Budovat tvář ZŠ přes úspěšné absolventy a posílit šíření informace o aktivitách a nabídce ZŠ	2
4.2.1.	O1: Navázat spolupráci se SŠ z důvodů sledování úspěšnosti žáků po odchodu ze ZŠ	1
4.2.2.	O2: Zajistit prezentace úspěšných absolventů ZŠ	3
4.2.3.	O3: Vytvořit nástěnku a prezentaci úspěšných studentů SŠ	3
4.2.3.	O3: Vznik brožury v rámci projektu Linoryty	1
4.2.3.	O3: Vznik brožury Kdo si hraje, nezlobí	3
4.2.3.	O3: Zajistit šíření informací o vzdělávacích aktivitách v obci i mimo ni	1

Komentář: Cíl je částečně splněn a částečně se jej naopak splnit nepodařilo. Podařilo se navázat spolupráci se SŠ, nepodařilo se však přesvědčit ani absolventy ZŠ, ani SŠ k osobní prezentaci. Podařilo se zhotovit brožuru informující o ZŠ, která je především určena pro rodiče. Jedná se o leták. Dále je v plánu vytvořit videosekvence z odborných učeben, které pak budou moci být prezentovány na webu obce.

4.3.	KC3: Zajistit užší spolupráci MŠ, ZŠ a dalších subjektů v předškolní přípravě dětí	2
4.3.1.	O1: Užší spolupráce MŠ, ZŠ, TP v oblasti předškolní přípravy – pravidelná setkávání – Komise obce	1
4.3.2.	O2: Podpora předškolní přípravy v rámci nově vzniklého rodinného centra Olivín	2
4.3.3.	O3: Vyhodnocení a rozvoj aktivity	4

Komentář: Cíl je průběžně naplňován. Opatření 4.3.1. se daří úspěšně naplňovat. Terénní pracovníci aktivně upozorňovali rodiče na termíny zápisu do mateřské školy, rodičům vysvětlovali, proč je důležité, aby své dítě do školky umístili. K zápisu do školky přišlo velké množství rodičů, ale řada jich se nakonec nepřihlásila, což vedlo k nenaplnění kapacity školky. Poslední týden v srpnu proto TP obešli rodiče, čímž se podařilo nakonec kapacitu naplnit. Rozšíření kapacit je naplánováno v podaném projektu, který by měl vést ke vzniku rodinného centra Olivín s dětským klubem Modrásek.

TP také navštívili všechny rodiče budoucích prvňáčků a informovali je o zápisu prostřednictvím připravených letáček, které obsahovaly potřebné informace. Zápis byl spojen se dnem otevřených dveří, což bylo kladně hodnoceno dětmi i jejich rodiči. Celkově lze hodnotit zápis jako úspěšný, kdy se jej zúčastnila velká část budoucích prvňáčků.

Cíle se bohužel nepodařilo dosáhnout v zavedení nové pozice na ZŠ a MŠ – školního asistenta pro předškolní výchovu, který měl být financovaný z nepodpořeného projektu OPVK (Startujeme ke vzdělání).

Spolupráce s MŠ byla navázána, což je patrné i z následného výčtu akcí uskutečněných ve školním roce 2011/2012:

Leden – Dny otevřených dveří + zápis do 1. tříd

Únor – Návštěvy MŠ Lužice a Obrnice v ZŠ

Duben - MŠ na návštěvě ve školních dílnách / Den Země „PAPÍRNÍK“ soutěže + sběr papíru

Květen – Den Matek – společné vystoupení MŠ + ZŠ

Červen – MDD soutěže pro děti z MŠ / Návštěva předškoláků v 1. třídách

5.1.	KC1: Zajistit kariérní poradenství pro žáky a nastavit spolupráci s vybranými středními školami v oblasti přechodu žáků na SŠ	2
5.1.1.	O1: Nastavit systém spolupráce s vybranými středními školami – metodika	2
5.1.2.	O2: Rozšířit spolupráci se SŠ Educhem a SŠ zdrav. v Mostě	4
5.1.3.	O3: Navázat spolupráci s vybranými ZŠ	2
5.1.4.	O4: Zajistit pokračování v programu Minisokrates	2
5.1.5.	O5: Pokračovat ve spolupráci dětí, třídního učitele a asistenta pedagoga ve výběru střední školy	1
5.1.6.	O6: Pokračovat v poskytování karier. poradenství žákům před ÚP	1
5.1.7.	O7: Vznik prac. skupiny za účelem nastavení spolupráce v oblasti kariérového poradenství	2

Komentář: Cíl je průběžně naplňován. Komplikaci způsobil neúspěch v podpoře projektu „Startujeme ke vzdělání“, který nebyl z prostředků OPVK podpořen. Základní škola ve spolupráci s pracovní skupinou LP v krátké době zreviduje priority a pokusí se nalézt další možnosti financování.

5.2.	KC2: Zajistit podporu žáků ZŠ a SŠ prostřednictvím doučování a posilováním hodnoty vzdělání v rodině podpory klientů	2
5.2.1.	O1: Zajistit informovanost o možnosti využívání doučování	1
5.2.2.	O2: Zajištění využívání praxe vysokoškolských studentů při doučování	4
5.2.3.	O3: Zajištění doučování žáků ZŠ i SŠ prostřednictvím vzniku nové sociální služby	2

Komentář: Cíl je průběžně naplňován. Doučování dětí zajišťuje Duhovka, kde děti doučují především samotní rodiče dětí. Doposud se nepodařilo do doučování zapojit vysokoškolské studenty, jak s tím počítá druhé opatření. Vznik nové sociální služby je závislý na finanční podpoře několika velkých projektů, které jsou již v procesu (viz výše).

6.1.	KC1: Zajistit pořádání veřejných besed k poznávání kultur a akt. témat v oblasti soc. začleňování	4
6.1.1.	O1: Dopracovat projektovou žádost „Kdo si hraje, nezlobí“.	4
6.1.2.	O2: Podat žádost o finanční podporu projektu „Kdo si hraje, nezlobí“.	4
6.1.3.	O3: Zajistit informovanost o pořádaných besedách	4

Komentář: Projekt je zcela nenaplněn vzhledem ke skutečnosti, že se nepodařilo zajistit žádné finanční prostředky. Původně měl být podán projekt „Kdo si hraje, nezlobí“, ale nakonec bylo rozhodnuto, že tento projekt se podávat nebude a finance budou získány z jiného, výše zmíněného projektu „Startujeme ke vzdělání“. Otázkou je, zda to bylo strategické rozhodnutí původně plánovaný projekt nepodávat.

6.2.	KC2: Zajistit informování veřejnosti o vzdělávacích seminářích, kurzech a dalších možnostech vzdělávání v rámci obce i regionu.	2
6.2.1.	O1: Zajistit šíření informací v rámci poradenského střediska Help Desk.	4
6.2.2.	O2: Rozšířit spolupráci s ÚP v Mostě k zajištění předávání informací o možnostech vzdělávání.	2
6.2.3.	O3: Zajistit šíření informací prostřednictvím sociálních služeb (SAS, TP, NZDM).	4
6.2.4.	O4: Zajistit šíření informací prostřednictvím výlepových ploch v obci, internetových stránek, informováním rodičů ve škole, rozhlasu a po vzniku obecního zpravodaje také tímto médiem.	4

Komentář: Cíl doposud nebyl splněn a většina opatření ještě ani nebyla realizována. Výjimku tvoří druhé opatření, v jehož rámci jsou navštěvovány semináře pořádané ÚP s tématem volba povolání.

7.1.	KC1: Vznik a provoz rodinného centra - poskytování sociální služby Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.	2
7.1.1.	O1: Podat projektovou žádost o finanční podporu na vznik rodinného centra „Olivín“	1
7.1.2.	O2: Registrace sociální služby Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Duhovkou, o.s.	2
7.1.3.	O3: Vznik rodinného centra Olivín	4
7.1.4.	O4: Organizovat semináře zaměřené na téma výchovy k rodičovství v rámci činnosti rodinného centra „Olivín“.	4

Komentář: Cíl je v realizaci s tím, že jeho úspěšné dokončení závisí na podpoře, nyní hodnoceného, projektu IOP a podpoře nyní připravovaného projektu IPO.

7.2.	KC2: Zajistit pokračování stávajících programů výchovy k rodičovství a nastavit spolupráci subjektů při realizování programů.	2
7.2.1.	O1: Pokračovat v pořádání přednášek na ZŠ k plánovanému rodičovství a zajistit návštěvy kojeneckého ústavu.	2
7.2.2.	O2: Pokračovat v pravidelných návštěvách dětského domova.	2
7.2.3.	O3: Nastavit spolupráci subjektů při realizování programů a pořádání aktivit v oblasti výchovy k rodičovství.	4

P5: VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE

8.1.	KC1: Zajistit prostory a poskytovatele pro poskytování sociální služby NZDM a realizace ostatních programů v oblasti volnočasových aktivit pro děti a mládež.	1,2
8.1.1.	O1: Vypracovat a podat projektovou žádost na podporu vzniku Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (NZDM) a venkovního prostoru pro volnočasové aktivity.	1
8.1.2.	O2: Registrovat sociální službu NZDM	2
8.1.3.	O3: Zahájení činnosti NZDM.	2
8.1.4.	O4: V rámci rodinného centra „Olivín“ provozovat aktivity pro předškolní děti „klub Modrásek“.	2
8.1.5.	O5: Podat žádost o finanční podporu projektu „LINORYTY – Mostecko očima dětí“ .	1
8.1.6.	O6: Zajistit prostory pro některé aktivity Duhovky o.s. v ICVA.	2
8.1.7.	O7: Zachovat přístupnost školního hřiště a hřiště ve Zlatnících.	
8.1.8.	O8: Zřídit legální „grafity“ plochy, zajištění odborníka na grafity a finančních prostředků na barvy.	2

Komentář: Tento ambiciózní cíl je průběžně realizován. Byla podána projektová žádost, která je nyní v procesu hodnocení, a další aktivity souvisí ještě s další projektovou žádostí. Pokud projekty uspějí, bude víceméně cíl splněn. Nový NZDM bude provozovat přímo obec.

8.2.	KC1: Pravidelně zjišťovat zájem dětí o volnočasové aktivity a adekvátně přizpůsobit jejich nabídku.	1,2
8.2.1.	O1: Pravidelně (1x za půl roku) zjišťovat zájem dětí v rámci výuky na ZŠ.	2
8.2.2.	O2: Průběžně (min. 1x za půl roku) zjišťovat zájem dětí v rámci poskytování volnočasových aktivit Duhovky o.s. a sociálních služeb.	2
8.2.3.	O3: Pravidelné vyhodnocování poznatků v rámci činnosti PS a následné nastavování volnočasových programů.	4

Komentář: Cíl je průběžně naplňován. Žákům byly předány informace o aktivitách Duhovky, nejedná se o registrovanou SS. Činnost aktivit hradí obec. Duhovka o prázdninách koná příměstský i klasický tábor, apod.

8.3.	KC1: Zajistit informovanost a spolupráci subjektů v oblasti volnočasových aktivit.	1,2
8.3.1.	O1: Zajistit informovanost o volnočasových aktivitách v obci na letní prázdniny 2011 prostřednictvím plakátu.	1
8.3.2.	O2: Zajistit informovanost prostřednictvím školního časopisu, webových stránek obecního zpravodaje, výleповých ploch a subjektů působících v této oblasti.	2
8.3.3.	O3: Zajistit spolupráci subjektů věnujících se organizování volnočasových aktivit prostřednictvím pracovní skupiny, resp. komisí obce	2

Komentář: Cíl byl z velké části splněn, tam kde je to relevantní, plnění stále probíhá.

P6: SNÍŽENÍ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ V OBCI A POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI

9.1.	KC1: Vznik strategie pro omezení distribuce drog a harmonogramu kontrol heren v obci a posílení preventivní činnosti v oblasti drogové závislosti.	
9.1.1.	O1: Vznik pracovní skupiny k vytvoření strategie a harmonogramu kontrol heren v obci (dále jen strategie).	1
9.1.2.	O2: Schválit strategii pro omezení distribuce drog Radou a zastupitelstvem obce.	4
9.1.3.	O3: Realizace represivních opatření vycházejících ze strategie.	3
9.2.4.	O3: Realizace preventivní činnosti v oblasti drogové závislosti prostřednictvím spolupráce subjektů.	4

Komentář: Cíl je zčásti plněn průběžně. Byla zřízena pracovní skupina, která se tímto tématem zabývá, ale oproti původním předpokladům se ukazuje, že v Ornicích se u mládeže vyskytují zkušenosti s užíváním lehkých drog, především marihuany, ale výskyt tzv. tvrdých drog pozorován nebyl. Ani policie nemá informace o výrobě či distribuci drog v obci.

Na oblast prevence se zaměřuje základní škol a Duhovka při volnočasových akcích. Škola vypracovala Minimální preventivní program pro předešlý školní rok, jehož součástí bylo včleňování problematiky drog do výuky, přímo do jednotlivých předmětů. Škola předává informace OSPOD, zde ale chybí zpětná vazba ze strany sociálního odboru. Dalším krokem bude vznik case managementu, jehož metodiku připravuje LK.

V roce 2012 byla schválena Zastupitelstvem vyhláška omezující provoz sázkových her. K omezení dojde průběžně tak, že po vypršení nebudou obnovována povolení k jejich provozu.

10.1.	KC1: Podporovat aktivní spolupráci policie a ostatních subjektů v oblasti community policing a zpracování postupu řešení vandalismu a drobné kriminality.	2
10.1.1.	O1: Posílit činnost pochůzkářů působením asistentů prevence kriminality.	1
10.1.2.	O2: Posílit princip community policing prostřednictvím terénního pracovníka.	1
10.1.3.	O3: Zpracovat postup řešení vandalismu a drobné kriminality.	2
10.1.4.	O4: Realizace preventivních opatření dle strategie (viz výše) v oblasti řešení vandalismu a drobné kriminality.	1

Komentář: Cíl je z větší části naplněn. V obci dlouhodobě působí asistenti prevence kriminality, spolupracující s terénními pracovníky. Průběžně probíhá výměna informací a poznatků k řešení vandalismu a drobné kriminality mezi terénními pracovníky a orgány PČR OOP Obrnice.

Dále dochází k pravidelným měsíčním setkáním mezi vedením obce a vedením OO PČR Ornice, a to v oblasti community policing. Dále dochází k pravidelným schůzkám vedení PČR a vedením MP Most za účelem vyhodnocování kamerového systému, který je v obci zřízen a je obsluhován MP v Mostě. V roce 2012 lze konstatovat, že nedošlo k nárůstu trestné činnosti ve sledované oblasti a situace se jeví jako stabilizovaná.

P7: ZKVALITNĚNÍ BYDLENÍ PRO CÍLOVOU SKUPINU V OBCI

11.1.	KC1: Vytvoření metodiky prostupného bydlení.	2
11.1.1.	O1: Vznik PS k vytvoření metodiky prostupného bydlení a nalezení dotačního titulu k financování opravy domu pro účely prostupného bydlení.	1
11.1.2.	O2: Vyjednání spolupráce a smluvních dohod s vlastníky bytového fondu.	1
11.1.3.	O3: Vytvoření metodiky systému prostupného bydlení.	4
11.1.4.	O4: Propojení systému prostupného bydlení se sociálními službami a nastavení spolupráce.	2

Komentář: Plnění cíle probíhá průběžně. Po dobu realizace se přitom ukázalo, že standardní model prostupného bydlení, kdy se nájemník stěhuje mezi jednotlivými stupni systému, není v Ornicích reálný a ani optimální. Je zde rozvíjen naopak systém, kdy nájemník bydlí v tom samém bytě po celou dobu, ale bytu je měněn v průběhu procesu status v návaznosti na zvyšující se kompetence nájemníka. Podrobnější informace jsou uvedeny v case study v kapitole 12.

11.2.	KC2: Realizovat programy pro posilování kompetencí lidí k řádnému užívání bytových jednotek.	1
11.2.1.	O1: Organizace workshopů v rámci poskytování TP, SAS pro rodiny s dětmi.	4
11.2.2.	O2: Využití dotačního titulu Úřadu vlády „Podpora terénní práce“ na drobnou úpravu a údržbu bytu.	1

Komentář: Plnění cíle probíhá průběžně. V rámci druhého opatření byly využity finanční prostředky z dotačního titulu Úřadu vlády na úpravy celkem 9 bytů, ve kterých bydlí 10 klientů. První opatření bude realizováno ve chvíli, kdy budou finálně zřízeny sociální služby, jejichž zřízení je také v procesu.

12.1.	KC1: Obyvatelům obce jsou dostupné různé formy bydlení	4
12.1.1.	O1: Navázání spolupráce s poskytovateli různých forem bydlení v Mostě.	4
12.1.2.	O2: Zajištění finančních prostředků na realizaci projektu malometrážních bytů v obci.	4
12.1.3.	O3: Zachovat běžné nájemní byty v majetku obce.	4
12.1.4.	O4: Aktualizace a zajištění reálného naplňování dokumentu obce „Strategie nakládání s bytovým fondem ve vlastnictví obce Obrnice“.	4

Komentář: K plnění cíle doposud nebylo přistoupeno.

13.1.	KC1: Vytvoření metodiky řešení zadluženosti obyvatel a zajištění realizátorů.	4
13.1.1.	O1: Vznik PS k vytvoření materiálu možností řešení zadluženosti obyvatelstva v obci.	4
13.1.2.	O2: Vytvoření materiálu možností řešení zadluženosti obyvatelstva v obci.	4
13.1.3.	O3: Zajištění dalšího fungování poradenského střediska Help Desk.	2

Komentář: Cíl začne být naplňován, až vzniknou nové sociální služby.

13.2.	KC1: Pravidelné posilování právního povědomí obyvatel v oblasti dluhové problematiky, zajištění bezplatného dluhového a právního poradenství.	2
13.2.1.	O1: Zajištění pravidelného pořádání přednášek a workshopů v rámci poskytovaných sociálních služeb (SAS, TP) a poradenského střediska Help Desk.	4
13.2.2.	O2: Zajištění přenosu informací v oblasti dluhové problematiky a zvyšování právního povědomí v této oblasti do přirozeného prostředí obyvatel obce prostřednictvím terénní práce.	4
13.2.3.	O3: Zajištění fungování dluhové poradny v obci a bezplatného právního poradenství.	2

Komentář: Plnění cíle je závislé na spuštění sociálních služeb. Předpokládaný termín je leden 2013.

P8: ZVÝŠENÍ PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ NÍZKOKVALIFIKOVANÝCH OBYVATEL

14.1.	KC1: Zřízení sociální firmy – technické služby obce	3
14.1.1.	O1: Založit o.p.s. nebo s.r.o.	3
14.1.2.	O2: Podání projektové žádosti na zřízení sociální firmy.	3
14.1.3.	O3: Zahájení provozu sociální firmy.	3

Komentář: V důsledku intenzivních prací na přípravě projektů IOP I., IOP II. A IPO nevybyly kapacity na přípravu projektu zaměřeného na sociální podnikání. Osloveni byli lokální partneři (TJ Sokol, Quick, K srdci klíč o.s.), ale nikdo neprojevil zájem. V případě, že se najde společná vůle, je možné ještě využít prodlouženou výzvu (do 30. 6. 2013). Zastupitelstvo obce projednalo záměr vzniku OPS, která by projekt připravila a podala.

14.2.	KC2: Realizace veřejně prospěšných prací.	1
14.2.1.	O1: Zajištění min. 5 míst na VPP	1

Komentář: Cíl je splněn, v červnu 2012 vykonávalo VPP 11 osob, VS 24 osob.

14.3.	KC3: Zřízení a provoz sběrného dvora	4
14.3.1.	O1: Vznik sběrného dvora.	4

Komentář: Cíl se nepodařilo naplnit, nejprve je třeba změnit územní plán, který je v současné době v procesu realizace.

15.1.	KC1: Zajistit pokračování poradenského střediska Help Desk, zajistit spolupráce s úřadem práce v Mostě a propojit s nově vzniklými sociálními službami	2
15.1.1.	O1: Pokračovat ve spolupráci s úřadem práce v Mostě v dané oblasti a propojení s terénní prací.	2
15.1.2.	O2: Aktivně vyhledávat nabídky subjektů působících v oblasti rekvalifikací a dalších možností na zvýšení uplatnitelnosti nízkokvalifikovaných osob na trhu práce.	4

Komentář: Poradenstvím se budou zabývat nové sociální služby, zároveň bude obec od 9/2012 zařazena do tří projektů KÚP – Práce pro každého, Práce bez překážek a Sociálně vyloučené lokality. Přímo v obci tak mají vzniknout další poradenská pracoviště.

15.2.	KC2: Nastavení efektivního systému informování cílové skupiny a posilování motivace.	2
15.2.1.	O1: Příprava metodiky a zpracování do projektové žádosti individuálního projektu	2

Komentář: Projekt byl podán a metodika bude rozpracována v případě úspěšné podpory.

15.3.	KC3: Navázat spolupráci s významnými zaměstnavateli v lokalitě obce a v blízkém okolí k možnému zaměstnání obyvatel obce.	
15.3.1.	O1: Uspořádat seminář s místními zaměstnavateli.	3
15.3.2.	O2: Deklarovat individuální spolupráci s vybranými zaměstnavateli.	3
15.3.3.	O3: Využívat možnosti spolupráce se zaměstnavateli v rámci Help Desku a poskytování sociálních a ostatních služeb v obci.	3

Komentář: Cíl se nepodařilo splnit. Oslovení zaměstnavatelé neprojeví o takovouto spolupráci zájem. Alternativním plněním se může stát projekt organizace K srdci klíč, která podala projekt do výzvy č. 96 a v případě získání dotace bude vytvořeno celkem 11 pracovních míst pro 22 osob z obce či klientů DPC. V současnosti K srdci klíč zaměstnává prostřednictvím dotovaných pracovních míst či z vlastních prostředků 3 obyvatele obce a i do budoucna počítá s nabídkou pracovního uplatnění pro obyvatele Obrnic.

Tabulka: Souhrnná hodnotící tabulka krátkodobých cílů

P1: POSILOVÁNÍ OBČANSKÉHO SOUŽITÍ A STABILIZACE OBYVATELSTVA		
1.1.	KC1: Rozšířit web obce, vznik stránek MŠ, prezentace příkladů dobré praxe, deska cti občanů obce	1
1.2.	KC2: Pravidelně vydávat obecní zpravodaj, čtvrtletník školního časopisu a posílit publicitu obce	3
P2: FUNKČNÍ SYSTÉM SPOLUPRACUJÍCÍCH ORGANIZACÍ A KOORDINACE		
2.1.	KC1: Zpracovat náplň práce koordinátora inkluzivní politiky	2
2.2.	KC2: Zachovat koordinační platformu obce a partnerů a vzdělávat v oblasti sociálního začleňování	2
2.3.	KC2: Posílit spolupráci s mosteckými subjekty	2
P3: VZNIK SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OBCI		
3.1.	KC1: Vytváření aktivních podmínek pro rozvoj neziskového sektoru	2
P4: VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A DOSPĚLÝCH		
4.1.	KC1: Zvýšit atraktivitu školy prostřednictvím spec.učeben	1
4.2.	KC2: Budovat tvář ZŠ přes úspěšné absolventy a posílit šíření informace o aktivitách a nabídce ZŠ	2
4.3.	KC3: Zajistit užší spolupráci MŠ, ZŠ a dalších subjektů v předškolní přípravě dětí	2
5.1.	KC1: Zajistit kariérní poradenství pro žáky a nastavit spolupráci s vybranými středními školami v oblasti přechodu žáků na SŠ	2
5.2.	KC2: Zajistit podporu žáků ZŠ a SŠ prostřednictvím doučování a posilováním hodnoty vzdělání v rodině podpory klientů	2
6.1.	KC1: Zajistit pořádání veřejných besed k poznávání kultur a akt.témat v oblasti soc.začleňování	4
6.2.	KC2: Zajistit informování veřejnosti o vzdělávacích seminářích, kurzech a dalších možnostech vzdělávání v rámci obce i regionu.	2
7.1.	KC1: Vznik a provoz rodinného centra - poskytování sociální služby Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.	2
7.2.	KC2: Zajistit pokračování stávajících programů výchovy k rodičovství a nastavit spolupráci subjektů při realizování programů.	2
P5: VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE		
8.1.	KC1: Zajistit prostory a poskytovatele pro poskytování sociální služby NZDM a realizace ostatních programů v oblasti volnočasových aktivit pro děti a mládež.	2
8.2.	KC1: Pravidelně zjišťovat zájem dětí o volnočasové aktivity a adekvátně přizpůsobit jejich nabídku.	2
8.3.	KC1: Zajistit informovanost a spolupráci subjektů v oblasti volnočasových aktivit.	1
P6: SNÍŽENÍ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ V OBCI A POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI		
9.1.	KC1: Vznik strategie pro omezení distribuce drog a harmonogramu kontrol heren v obci a posílení preventivní činnosti v oblasti drogové závislosti.	2
10.1.	KC1: Podporovat aktivní spolupráci policie a ostatních subjektů v oblasti community policing a zpracování postupu řešení vandalismu a drobné kriminality.	1
P7: ZKVALITNĚNÍ BYDLENÍ PRO CÍLOVOU SKUPINU V OBCI		
11.1.	KC1: Vytvoření metodiky prostupného bydlení.	2
11.2.	KC2: Realizovat programy pro posilování kompetencí lidí k řádnému užívání bytových jednotek.	1
12.1.	KC1: Obyvatelům obce jsou dostupné různé formy bydlení	4
13.1.	KC1: Vytvoření metodiky řešení zadluženosti obyvatel a zajištění realizátorů.	4
13.2.	KC1: Pravidelné posilování právního povědomí obyvatel v oblasti dluhové problematiky, zajištění bezplatného dluhového a právního poradenství.	2
P8: ZVÝŠENÍ PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ NÍZKOKVALIFIKOVANÝCH OBYVATEL		
14.1.	KC1: Zřízení sociální firmy – technické služby obce	3

14.2.	KC2: Realizace veřejně prospěšných prací.	1
14.3.	KC3: Zřízení a provoz sběrného dvora	4
15.1.	KC1: Zajistit pokračování poradenského střediska Help Desk, zajistit spolupráce s úřadem práce v Mostě a propojit s nově vzniklými sociálními službami	2
15.2.	KC2: Nastavení efektivního systému informování cílové skupiny a posilování motivace.	2
15.3.	KC3: Navázat spolupráci s významnými zaměstnavateli v lokalitě obce a v blízkém okolí k možnému zaměstnání obyvatel obce.	3

Z celkového počtu 31 krátkodobých cílů se po roce od schválení strategického plánu, jak lokálním partnerstvím, tak i Zastupitelstvem obce podařilo splnit 6 cílů, což je přibližně 20 %. Největší počet cílů (18) je v současné době realizován, což představuje téměř 60 % ze všech naplánovaných cílů. Realizace přibližně 10 % cílů (3 cíle) byla zahájena, ale nebyla ukončena úspěšně a 4 cíle, tedy nepatrně více než 10 % ze všech cílů, ještě nebyly vůbec realizovány.

Vzhledem k velikosti obce a jejím kapacitám, jak personálním, tak finančním, se jeví na první pohled strategický plán až nerealisticky rozsáhlý, avšak z dosavadního průběhu naplňování celého plánu lze usuzovat, že celý plán může být na konci intervence Agentury relativně úspěšně naplněn. Zásadním se z tohoto pohledu jeví úspěšnost obce při získávání 2 velkých projektů (třetí velký projekt je již schválen), které ještě nejsou schváleny. Jedná se o jeden projekt, který je již v procesu hodnocení, a druhý projekt, který bude teprve podán. Hlavním cílem všech těchto projektů je zřízení sociálních služeb ve městě. Právě na existenci a fungování těchto sociálních služeb stojí celá řada dalších cílů, což je patrné z detailního hodnocení naplňování strategického plánu.

Oblastí, která se jeví již nyní jako neúspěšnou, je oblast spolupráce se zaměstnavateli. Zde lze konstatovat, že se jedná o pochopitelný výsledek, kdy v důsledku hospodářské krize a nárůstu nezaměstnanosti nejsou firmy motivované zaměstnávat nízkokvalifikovanou pracovní sílu. Zde došlo k podcenění externích faktorů, jejichž ovlivnění není v silách ani Agentury.

Další neúspěšnou oblast představuje záměr zřídit sociální firmu. Zde se ukázala limita v podobě velikosti obce, kdy jsou velmi výrazně omezeny personální kapacity, které by se mohly na přípravě takového projektu podílet, jelikož potřebné kapacity byly využity na přípravu dosavadních tří velkých projektů (IOP I., IOP II. a IPO), což je podrobněji rozpracováno v komentáři k cíli 14.1.

5.4. Exit strategie

Jelikož již Agentura působí v Obrnicích déle než dva roky, zaměřili jsme se při realizaci rozhovorů také na otázku exit strategie. Z výpovědí kompetentních činitelů však vyplynulo, že o něčem podobném, tedy o odchodu Agentury z města doposud víceméně moc nepřemýšleli. Ačkoli zde bylo patrné, že si přechod na jinou platformu někteří dokážou představit, do zahájení evaluace se touto otázkou relevantním způsobem v rámci lokálního partnerství údajně nikdo nezabýval. Případnou exit strategií se zabývala na individuálním jednání lokální konzultantka se starostkou obce a s řešením exit strategie se počítá při plánované revizi Strategického plánu. Zde mohla sehrát roli opakovaná výměna na pozici lokálního konzultanta, což vedlo k eliminaci vzniku „závislosti“ na osobě lokálního

konzultanta, kterou můžeme pozorovat v některých jiných lokalitách. Právě častá změna učinila z lokálního konzultanta v očích respondentů nahraditelnou postavu a pak je zřejmě nahraditelná i instituce.

Problém ale představuje finanční náročnost procesu lokálního partnerství. Právě skutečnost, že se jedná o bezplatnou intervenci, sehrála klíčovou roli při motivaci města s Agenturou spolupracovat. Finanční náklady na intervenci v podobě, jak ji Agentura realizuje, se pohybují v řádu několika málo milionů Kč za dobu intervence, což je pro rozpočet obce velikosti Obrnic zásadní problém. Navíc v Obrnicích ani nefunguje komunitní plánování či jiná, obdobná platforma.

Za jistou formu exit strategie však lze považovat formulaci jednoho z krátkodobých cílů ve strategickém plánu zaměřeného na vytvoření pozice koordinátora inkusivní politiky. Tento koordinátor by měl v optimálním případě převzít agendu lokálního konzultanta a nadále by měl koordinovat obdobně širokou platformu. Finanční krytí této aktivity je plánováno z připravovaného projektu IPO. Aktivita tam přitom není podchycena samostatně, ale náplň této pozice by částečně umožňovala pozice manažera projektu. Výhodou by bylo, že manažer projektu tak jako tak bude mít na starost realizované služby podpořené v rámci projektu. Projekt doposud není ještě ani finálně podaný natož schválený, ale pokud by projekt vyšel, byla by pravděpodobně udržitelná i aktivita lokálního partnerství.

Zásadnější riziko pro udržitelnost aktivit zahájených Agenturou představuje otázka dalšího pokračování působení stávající starostky. Ta ve veřejných prohlášeních deklaruje, že pro další volební období se již nebude ucházet o mandát voličů. Z výše uvedeného vyplývá, že úspěšnost působení Agentury a obecně uplatňování prointegračních politik do značné míry závisí na participaci vedení města a to, jaká bude spolupráce s případným novým vedením města, respektive jaká bude ochota při naplňování prointegračních politik, je velkou otázkou.

5.5. Lokální konzultant

Během dvou let došlo na pozici lokálního konzultanta ke dvojí výměně. První lokální konzultantka působila na této pozici od počátku lokálního partnerství v červnu 2010 do počátku roku 2011, kdy došlo na jednání 3. lokálního partnerství v únoru 2011 k představení výměny lokální konzultantky, přičemž původní lokální konzultantka postoupila na pozici metodika, který má na starosti vedení určitého množství lokálních konzultantů. Partnerům bylo také předestřeno, že předávání agendy bude postupné a dosavadní lokální konzultantka se bude i nadále účastnit důležitějších procesních záležitostí.

Samotná výměna se setkala nejprve s negativní odezvou ze strany samotné starostky, která považovala původní lokální konzultantku za mimořádně schopnou a také ji respektovala, což vedlo k vysokým očekáváním vůči nově nastupující lokální konzultantce. Zpočátku nově nastoupivší LK byla vyčítána malá razance, rozhodnost při vedení lokálních partnerství, ale postupem času se situace uklidnila a i starostka novou lokální konzultantku začala akceptovat. Vzhledem k tomu, že výměna na této pozici proběhla při tvorbě SWOT analýzy, odrazila se ve zpoždění celého procesu strategického plánování a plán tak byl schválen lokálním partnerstvím déle než po roce zahájení spolupráce,

respektive od založení lokálního partnerství. V jiných městech, kde byla zahájena intervence Agentury v roce 2010, přitom proces strategického plánování trval většinou přibližně devět měsíců. V Obrnicích to bylo 13 měsíců.

Druhá lokální konzultantka zůstala na této pozici přibližně jeden rok, přičemž v březnu 2012 byla představena již třetí lokální konzultantka v řadě. Zde se opakovala situace kolem předchozí výměny na této pozici, nicméně strategický plán již byl v běhu, což přechod do jisté míry usnadňovalo. Komplikaci naopak představoval odchod první lokální konzultantky z pozice metodika, takže po jistou dobu došlo v Obrnicích k přerušení kontinuity jak na pozici lokálního konzultanta, tak i na pozici metodického vedení.

Ačkoli nakonec se všemi lokálními konzultantkami panovala ze strany partnerů spokojenost, objevily se značně kritické reflexe vůči samotné Agentuře, že nedokáže zajistit dostatečnou kontinuitu působení lokálního konzultanta během celé intervence.

Reflexe práce lokálních konzultantek jsou prezentovány citacemi z rozhovorů s dotázanými aktéry:

<i>Sme trošku jako dopláceli na takové ty personální změny. Jako úplně nejspokojenější sme byli defakto tak řeknu s tou, která to tady s náma rozjížděla. Fakt jako úžasná holka. Klobouk dolu před ní.</i>
<i>Nastartovala defakto uzavírání toho lokálního partnerství, které bylo takovým základem té spolupráce těch subjektů, které nám mohly nějakým způsobem pomoci při řešení těch jednotlivých oblastí.</i>
<i>Víte co, ono to úplně tak ani nejde rovnávat, protože každá se vlastně dostala do jiný fáze. Ta první, která tady byla, ta měla za úkol to tady vlastně celý zmapovat, rozjet, připravit - to udělala. Myslím si, že se jí podařilo do toho ty lidi zlákat. Byla velmi... přesvědčivá. Ta druhá tam byla trochu kratší dobu, spíš se dostala už do toho rozjetýho vlaku a snažila se to nějakým způsobem udržet v chodu dál. Ta poslední je tam relativně krátkou dobu, tak to nedokážu ještě hodnotit.... Ale já vidím jako kladnou spolupráci s těmi lidmi, kteří z té Agentury s námi tady spolupracovali.</i>
<i>Dokončení toho strategického dokumentu vlastně už probíhalo za účasti [jméno 2. LK], ta zase pak šla na mateřskou, takže zase prostě člověk, kterej se pomalu do toho dostával, odešla. Teď k nám nastoupila ta [jméno 3. LK], no tak zase, vždycky je to nějaká doba, když se člověk rozkoukává. Myslím si, že tý problematice ale rozumí, tak uvidím....</i>
<i>...takže máme třetího vlastně konzultanta a to si myslím, že je trošku špatně, to mě docela mrzí, že od začátku a dál nepostupuje jeden člověk...</i>
<i>... není to kontinuální no. Protože samozřejmě naváže na to jo, teď už je jako jednodušší to navázání, to se vezme ten dokument a nějakým způsobem se jde jako bod po bodu a hodnotí se, co jde a co nejde...</i>
<i>...No tak ty první dvě co se týká těch organizačních schopností, tak si myslím, že na tom byly docela dobře. Teď tu poslední lokální konzultantku zase tak dobře neznám, abych to byl schopen nějak hodnotit. Nicméně protože to zas není tak dlouhá doba, co tady působí ta Agentura, a v podstatě je tady třetí konzultantka, tak že by to bylo zase na nějaké jako hluboké poznání toho člověka to o tom to určitě není jo, protože ten člověk, jsem říkal, to se musí rozkoukat jo, než začne vnímat pořádně potřeby tý lokality atd. než se zorientuje, tak to chvíli trvá jo. A my jsme pořád jako většinu času jsme byli tady v týhle fázi jo. No takže tak...</i>

Při porovnání vlivu faktor Agentury jako instituce a lidského faktoru lokálního konzultanta nezaznělo zcela jednoznačné hodnocení, spíše je možné pozorovat s každou další výměnou příkládání větší váhy Agentuře jako instituci před vlivem lokálního konzultanta. Nicméně hodnocení první lokální konzultantky byla z rozhovorů poměrně jednoznačně pozitivní a samotná starostka jí přikládala značný díl zásluh na dobře nastartovaném procesu lokálního partnerství.

- *lokální asistence:*

S lokální asistencí panovala a panuje spokojenost jak na straně lokální konzultantky, tak mezi členy lokálního partnerství. Jelikož tuto roli zastává sociální pracovnice obecního úřadu, která dříve působila jako učitelka, tak ji znali všichni zapojení partneři ještě před vstupem Agentury do lokality.

5.6. Tematické analýzy

Před zahájením působení Agentury v lokalitě, respektive téměř souběžně byla vypracována poměrně rozsáhlá a kvalitní analýza pro potřeby koncepce prevence kriminality v obci Obrnice. Tato analýza byla Zastupitelstvem schválena na začátku září 2010. Analýza se přitom skládá ze 3 dílčích analýz, přičemž každá z těchto analýz představuje ve své podstatě samostatný analytický celek. Jednalo se o analýzu kriminality, socio-demografickou analýzu a v neposlední řadě o institucionální analýzu. Ačkoli ve všech dílčích analýzách bylo akcentováno právě téma kriminality a sociálně patologických jevů, přináší analýza celou řadu zajímavých údajů. Z metodologického hlediska by bylo možné analýze kriminality vytknout přílišnou orientaci na nápad trestné činnosti, přičemž samotný vysoký nápad trestné činnosti může vypovídat buďto vysoké míře kriminality, ale také o velmi aktivní policii. Jelikož aktivita policie není distribuována rovnoměrně, mohou být takovéto statistiky silně zavádějící. Přesto je analýza velmi zajímavým zdrojem informací, zvláště při neexistenci, respektive nedostupnosti situační analýzy.

V průběhu lokálního partnerství nebyla zadána větší tematická analýza, ale lokální asistentka byla pověřena vytvořením analýzy doplující chybějící situační analýzu pro potřeby strategického plánování.

6. Zhodnocení spolupráce s partnery

Obrnice představují jednu z nejmenších obcí, kde Agentura zahájila intervenci. Velikost obce do značné míry přitom determinuje širší relevantních partnerů v oblasti sociální integrace. Díky silné motivaci starostky, dříve místostarostky, se podařilo do lokálního partnerství zapojit všechny relevantní subjekty. Pochopitelně se všechny organizace do procesu lokálního partnerství nezapojily rovnoměrně. Pokud bychom analyzovaly faktory aktivního zapojení, tak jako jeden z významných faktorů se jeví místní příslušnost obce. Vzhledem k velikosti obce a skutečnosti, že Obrnice nejsou obcí s rozšířenou působností (ORP), je celá řada agend spravována právě z příslušného ORP, kterým je v případě Obrnic město Most.

Zatímco tedy zástupci obce, včetně starostky, vedení základní školy, zástupci mateřské školy i vedení místní NNO se do lokálního partnerství od počátku aktivně zapojují, ochota aktivně spolupracovat ze strany mosteckých institucí během času do značné míry opadla. To se týká především Úřadu práce, městské i státní policie, magistrátu Most. V případě specifického partnera, kterým bylo sdružení Centrom, došlo postupem času také k omezení působení v rámci lokálního partnerství. Problém koncepce intervence Agentury v lokalitě je postaven záměrně na úzké spolupráci s vedením konkrétního města, jelikož se předpokládá, že všechny potřebné agendy jsou v jurisdikci právě vedení, ale Obrnice toto nenaplnují. Z logiky věci navíc vedení Obrnic nemá téměř žádnou možnost přinutit relevantní partnery ke spolupráci. I nadále však bude trvat snaha ve větší míře zapojit zástupce těchto „mosteckých“ institucí.

Spolupráce s většinou ostatních partnerů byla první lokální konzultantkou hodnocena kladně, byť její přímá zkušenost v roli lokálního konzultanta skončila na počátku roku 2011 a dále situaci sledovala z pozice nadřízeného metodika. Vzhledem k prioritě některých oblastí, v případě Obrnic takovou oblastí bylo řešení bydlení, byly zapojeny do lokálního partnerství i subjekty, které jsou k dané problematice relevantní, ačkoli se jedná o soukromé firmy, respektive bytová družstva. Firma, která vlastní značný podíl bytového fondu v Obrnicích, se do lokálního partnerství zapojila, nicméně v celém procesu nebyla příliš aktivní. Nicméně zástupci této firmy se účastnili klíčových jednání pracovní skupiny bydlení transformované v pracovní skupinu zaměřenou na prostupné bydlení.

Shrnutí

- celkově lze říci, že spolupráce s partnery v rámci lokálního partnerství fungovala dobře
- zvláště zástupci města, vzdělávacích institucí a NNO byli velmi aktivní
- instituce sídlící v Mostě, pod které Obrnice ze správního hlediska spadají, vykazovaly jistou míru pasivity

7. Analýza dopadů projektových aktivit projektů, na kterých se Agentura podílela

Na analýzu dopadů projektových aktivit je příliš brzy. V rámci strategického plánu bylo naplánováno několik projektů, které by měly vést především k podstatnému navýšení kapacit služeb zaměřených na přímou práci se sekundární cílovou skupinou. Dále se rozvíjí potenciální účast obce Obrnice ve třech projektech, které chystá krajský Úřad práce. Jedná se o účast v projektech „Práce pro každého“, „Práce bez překážek“ a projekt „Sociálně vyloučené lokality“. Ve všech třech případech jde o velké krajské projekty, kdy rozpočet každého takového projektu je v řádu desítek milionů korun. Druhý jmenovaný projekt je již rok v realizaci, prvně jmenovaný projekt bude zahájen teprve v září 2012. Na těchto projektech se však Agentura žádným způsobem nepodílela a jsou zmíněny především z referenčních důvodů.

Agentura se aktivně podílela na přípravě tří velkých projektů. Realizátorem všech těchto projektů přitom bude obec. Ta najala profesionální firmu zabývající se projektovým poradenstvím „Grant Help, s.r.o.“. Na přípravě projektů se přitom dominantní měrou podíleli jak lokální konzultantky, tak metodička a zároveň agenturní specialisté na grantové poradenství. Jeden projekt je přitom již schválený k finanční podpoře, druhý projekt je v současné době v procesu hodnocení a třetí projekt se nyní dokončuje s tím, že je v plánu jej podat během září. Stručné charakteristiky projektů jsou:

- a) Projekt podaný do IOP zaměřený na vybavení knihovny, zázemí pro služby sociální prevence (TP, SAS) a předškolní přípravu. Projekt je schválen k financování.
- b) Druhý projekt podaný do IOP. Jedná se o větší projekt, který obsahuje větší investiční výdaje. Cílem projektu je výstavba nízkoprahového klubu. V současné době je projekt v procesu hodnocení.
- c) Třetí projekt se v současné době dokončuje. Podán bude ideálně v září do IPO. Cílem projektu je především zajištění sociálních služeb (TP, SAS, NZDM). Dále je třeba z tohoto projektu finančně pokrýt metodika služeb a koordinátora.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že priorita 3 (Vznik sociálních služeb v obci) je postupně naplňována, i když dochází průběžně ke zpoždování naplňování původního harmonogramu. Jisté riziko při naplňování Strategického plánu by představoval neúspěch v obou projektových záměrech, které jsou nyní v procesu hodnocení nebo těsně před podáním.

Shrnutí

- na analýzu dopadů projektových aktivit je příliš brzy
- obec je zapojena do 3 velkých projektů realizovaných krajským úřadem práce
- jeden projekt IOP je již schválen k financování, další IOP projekt je v procesu hodnocení a třetí projekt IPO je ve fázi finalizace

8. Zhodnocení činnosti institucí v obci v oblasti sociální integrace a jejich vliv na účinnost působení Agentury v místě

Vzhledem k velikosti obce zde nefungovala obdobná forma lokálního partnerství jako například komunitní plánování. To probíhá v Mostě, který je obcí s rozšířenou pravomocí ve vztahu k Obrnicím. Nicméně ještě před příchodem Agentury v roce 2010 uskutečnila obec celou řadu aktivit, které nejsou v takto velkých obcích obvyklé. Město přijalo celou řadu strategických dokumentů, rozjelo poradenský projekt a uskutečnilo celou řadu dalších opatření, nicméně dlouhodobější koncept spolupráce relevantních partnerů v obci do příchodu Agentury neexistoval.

V roce 2008 byl schválen Program rozvoje obce na období let 2008 až 2013, v roce 2009 byla schválena Základní strategie plánu sociálního začleňování vyloučených romských lokalit/komunit. Zásadním rozhodnutím bylo schválení Strategie nakládání s bytovým fondem ve vlastnictví obce. Tato strategie byla chválena také v roce 2009. Nicméně při následném procesu strategického plánování byla vůle vedení obce, ať již ze strany starostky, tak i místostarosty, aby nový Strategický plán nepředstavoval kompilaci dosavadních strategických dokumentů a celý proces se realizoval od počátku tak, aby dostaly prostor nové nápady a přístupy k řešení problémů v obci.

V roce 2009 byla zahájena realizace projektu Restart podpořeného z prostředků OPLZZ, tento projekt vedl ke vzniku poradenského centra HelpDesk, které funguje až do současnosti, přestože projekt byl po dvou letech, tedy na konci roku 2011 ukončen. Projekt byl zaměřen na podporu zaměstnanosti, kdy byly také realizovány motivační kurzy, podporované zaměstnání apod. Celkem bylo v rámci projektu podpořeno 45 osob formou absolvování kursů a 12 osob získalo díky projektu zaměstnání. Právě centrum HelpDesk a jeho pracovníci se podílejí na řadě realizovaných opatření v rámci strategického plánu.

Dalším opatřením, které nevzešlo ze spolupráce obce s Agenturou, ale má vliv na oblasti intervence, je integrovaný kamerový systém, který byl zřízen v roce 2009 a je provozován Městskou policií v Mostě. Přímou v obci je instalováno 8 kamer, což je z celkového počtu 29 kamer zapojených do systému poměrně významná část. Záznamy z kamer jsou následně poskytovány PČR při odhalování trestné činnosti a přestupků v obci.

Od zahájení spolupráce obce s Agenturou je naprostá většina aktivit obce nějakou formou propojena s Agenturou, takže nelze hovořit o nějakých politikách, konkrétních opatření, se kterými by Agentura neměla nic společného a zároveň by činnost Agentury tato opatření ovlivňovala. To je do značné míry díky skutečnosti, že starostka obce vzala celý strategický plán velmi energicky za svůj a plně podporuje jeho prosazování a celkově velmi úzce s Agenturou ve všech oblastech intervence spolupracuje. Na druhou stranu právě dominantní role starostky ve spolupráci s Agenturou při naplňování prointegračních politik představuje riziko, jaká bude politika obce v oblasti sociální integrace po volbách v roce 2014, pokud by starostka již nekandidovala.

Shrnutí

- Již před zahájením intervence Agentury byla v obci přijata řada strategických dokumentů a realizována opatření, která směřovala k sociální integraci a k prevenci sociálního znevýhodnění.
- Starostka úzce spolupracuje s Agenturou, což je patrné i z toho, že se účastní naprosté většiny jednání Lokálního partnerství i obou pracovních skupin, takže od zahájení spolupráce většina realizovaných opatření souvisela i s působením Agentury v obci.

9. Vyhodnocení vlivu působení Agentury na klíčová rozhodnutí a přístupy vedení obce v oblasti sociálních (integračních) politik

Obec Obrnice je specifická mezi ostatními agenturními městy hned v několika ohledech. Jedná se o jednu z nejmenších obcí, kde Agentura zahájila od roku 2010 intervenci. Zároveň politické vedení obce představuje jedno z nejaktivnějších a nejmotivovanějších vedení obce, kde Agentura působí. Je proto těžké určit, co se v obci událo díky vlivu Agentury a co by se v Obrnicích stalo tak jako tak. Důležité je Obrnice vnímat v širším regionálním kontextu. Administrativně obec spadá pod ORP Most, v těsném sousedství obce se nachází sídliště Chánov a jednou ze sousedních obcí je Bečov, který se také hlásil o spolupráci s Agenturou, na rozdíl od Obrnic ale nebyl nakonec vybrán. Právě Bečov spolu s Obrnicemi tvoří spádové periferní oblasti pro město Most a v posledních letech zde byla poměrně rozšířená migrace. Na srovnání s Bečovem můžeme částečně pozorovat, k jakým změnám v přístupu obce může v relativně krátké době dojít. Obě obce se přitom potýkají dlouhodobě s problematikou neplatičství ze strany nájemníků obecních bytů či obyvatel ubytoven. Poté, kdy Agentura odmítla spolupráci s Bečovem, došlo postupně k eskalaci politiky vůči zadluženým obyvatelům, což nakonec vedlo k jejich vystěhování mimo obec. Naopak v Obrnicích vedení města investovalo finanční prostředky, ale především čas a kapacity do řešení této problematiky. Otázkou je, nakolik se řešení těchto problémů daří, ale právě ve srovnání s případem obce Bečov se jedná o příklad dobré praxe. Právě na řešení problémů spojených s předlužením obyvatel a konkrétně s dluhy na nájmech se Agentura aktivně podílí. Vliv Agentury v této oblasti do značné míry spočívá v koordinaci společného postupu obce, nájemních družstev, soukromých majitelů bytů. Agentura také do lokálního partnerství přizvala organizaci, která má s konceptem dostupného bydlení mnohaleté zkušenosti. Zapojení organizace Centrom přispělo k větší informovanosti členů Lokálního partnerství o problematice sociálního bydlení. Došlo ke zprostředkování informací o příkladech dobré praxe. Zároveň pracovníci Centromu zorganizovali kvalifikační kurs k problematice, kterého se zúčastnilo několik lidí zapojených do lokálního partnerství v Obrnicích.

Další významnější oblastí, na které se Agentura intenzivněji podílí, je profesionalizace služeb pro sekundární cílovou skupinu, rozvoj celé řady potřebných služeb. To by nebylo víceméně možné bez realizace rozsáhlejších projektů. Nejedná se přitom pouze o pokrytí osobních nákladů, ale i investičních nákladů spojených s rekonstrukcemi, respektive výstavbou adekvátních prostor. Bez Agentury by pravděpodobně byla jen malá šance na realizaci takovýchto rozsáhlých projektů, což se ukázalo například u původního záměru zřídit sociální podnik. Projekt, který by měl celý systém sociálního podniku nastartovat, nebyl podán z kapacitních důvodů. Na psaní velkých evropských projektů se přitom podílela řada pracovníků jak z Agentury, tak z firmy Grant Help, kterou si obec najala. Obecně lze říci, že řada opatření, která měla obec v plánu realizovat již před vstupem Agentury, by zůstala v podobě plánů. Nikoli však kvůli politické neochotě, ale díky omezeným kapacitám a možnostem obce.

Shrnutí

- Agentura přispěla k institucionalizaci platformy relevantních aktérů, která v obci neexistovala.
- Agentura měla zásadní vliv na odhodlání podávat velké evropské projekty.
- Pozitivní vliv je také patrný v záměru profesionalizace a rozvoji sociálních služeb. Zde je však třeba zmínit i rizika spojená s vůlí poskytovat sociální služby prostřednictvím vlastních pracovníků, což může vést k řadě rizik. Hlavním rizikem je v takovém případě konflikt loajalit, v případech, kdy jsou proti sobě zájmy obce a zájmy klientů takovýchto služeb.

10. Změna kvality života v lokalitě a v obci

Změnu kvality života v obci a mezi sociálně znevýhodněnými je obtížné postihnout, jelikož do porovnávání vstupuje stávající vývoj ekonomiky a zároveň uskutečňované reformy vlády. Práce je málo, dávky jsou rok od roku nižší. Navíc Obrnice se nacházejí v regionu s nejvyšší nezaměstnaností, která do značné míry ovlivňuje socioekonomický charakter celého regionu.

Během terénního výzkumu bylo uskutečněno 5 rozhovorů se 6 respondenty. Mezi respondenty byly 4 ženy a 2 muži, zástupci širokého věkového spektra a obyvatelé obou významných sociálně vyloučených lokalit. Přesto byla patrná ve většině rozhovorů jistá míra spokojenosti se životem v Obrnicích. Z rozhovorů sice nevyplývalo, že by některý respondent zaznamenal v posledních dvou letech nějaké zásadnější zlepšení, ale ani zhoršení situace žádný respondent explicitně nezmínil. Částečným vysvětlením může být historický vývoj socioekonomické situace v Obrnicích. Ještě v roce 2005 se nezaměstnanost v obci pohybovala nad hranicí 40 %, v období vrcholící konjunktury byla nezaměstnanost více než 35 %. V současné době se nezaměstnanost pohybuje kolem 25 %. Společenské změny, které se dotýkají většiny míst v republice, jsou v Obrnicích relativizovány velmi špatnou výchozí situací v nedávné minulosti. Nezaměstnanost nad 40 % již byla v Obrnicích před deseti lety, což pravděpodobně vedlo k jisté formě adaptace na nízkopříjmový životní standard.

Z výše uvedeného se lze domnívat, že socioekonomický vývoj, kterým v posledních letech prochází celá republika, se života v obci dotkl méně než na většině jiných míst. Největší spokojenost v rozhovorech přitom panovala s rekonstrukcí náměstí, která probíhala v minulých letech, a s instalací nových laviček. Ačkoli se samotná instalace laviček může jevit jako drobnost, pozitivní dopad takovéto změny v podobě větší spokojenosti obyvatel obce může přispět k celkovému zlepšení situace v obci. Dílčí námitky zaznívaly na kvalitu bydlení, či na náklady spojené s užíváním bytů. Především vysoké výdaje za elektřinu zmínilo několik respondentů. Další výhrady zaznívaly směrem k vybavenosti obce. Několika respondentům chybí lékárna či drogerie a také hřiště pro mládež, popřípadě koupaliště (bazén však zmínila pouze jedna respondentka).

Z výpovědí několika členů lokálního partnerství zaznívaly výtky směrem k Úřadu práce, jelikož ÚP začal, dle výpovědí, v posledních letech výrazně přísněji přistupovat k uchazečům o zaměstnání. Stále častěji se vyskytují lidé sankčně vyřazení pro relativní drobnosti. Tyto domněnky se však při rozhovorech se zástupci sekundární cílové skupiny nepotvrdily, a to byla většina respondentů nezaměstnaná a k tomu registrovaná na ÚP. Na ověření těchto domněnek by však bylo třeba skutečnost rozhovory podstatně větším množstvím lidí.

Shrnutí

- Respondenti deklarovali při rozhovorech relativní spokojenost se životem v obci.
- Problém nepředstavuje v zásadnější míře ani vysoká míra nezaměstnanosti.
- Žádný respondent nezaznamenal nějaké zlepšení, které by mohlo být připsáno vlivu Agentury.
- Velmi pozitivně byla všemi respondenty hodnocena rekonstrukce náměstí a instalace laviček.

11. Hodnocení působení ASZ v lokalitě a dosavadní spolupráce s Agenturou z pohledu členů lokálního partnerství

Z hodnocení jednotlivých účastníků lokálního partnerství, kteří byli osloveni v rámci terénního výzkumu, vyplývá poměrně jednoznačné pozitivní hodnocení působení Agentury v obci Obrnice. Nejpozitivnější hodnocení zaznívala ze strany vedení obce, zástupce základní školy a zástupce neziskové organizace. Každý z aktérů spolupráci hodnotil trochu z jiného úhlu pohledu. Pro vedení obce představovala intervence Agentury významnou vzpruhu v organizační oblasti, jelikož se jedná o malou obec, tak náklad na koordinátora, který by plnil obdobnou roli jako plní lokálního konzultant, by byl pro obecní rozpočet neúnosnou zátěží. Skutečnost, že intervence Agentury a působení lokálního konzultanta je bezplatné, zaznělo v hodnocení několikrát jako nejvýznamnější přínos. Dále bylo kladně hodnoceno i odborné zázemí, případně zkušenosti z dalších měst a celkově nadregionální rozměr Agentury. Ze strany škol a NNO zaznívalo pozitivní hodnocení ve vztahu k propojování agend v obci, vytváření komunikační platformy.

Celkově byla zároveň velmi pozitivně hodnocena první lokální konzultantka, která dávala dohromady lokální partnerství. Jelikož se s potenciálními partnery na počátku intenzivně scházela a přesvědčovala je k účasti na partnerství, měli pozdější účastníci možnost se s ní blíže seznámit. Vzhledem k tomu, že v průběhu intervence Agentury došlo ke dvojí výměně lokální konzultantky, bylo toto ze strany partnerů hodnoceno negativně. Spíše se však jednalo o procesní výhradu, jelikož došlo ke zpoždění celé řady aktivit v rámci lokálního partnerství, především se zpozdila příprava Strategického plánu. Nejednalo se tak o výhrady k dalším lokálním konzultantkám, s těmi panovala obecná spokojenost, přes počáteční dílčí výhrady.

Shrnutí

- Ze strany partnerů zaznívala velká spokojenost s působením Agentury, což se týkalo celé řady oblastí, od procesu, profesionalizace po skutečnost, že služby Agentury jsou zdarma.
- Pozitivně hodnocena strategie a především nástroj lokálního poradenství.
- Pozitivně hodnocena podpora při projektovém poradenství.
- Negativně hodnocena opakovaná výměna lokální konzultantky.

12. Případová studie – řešení problematiky bydlení

Tématem, respektive předmětem případové studie je snaha o řešení problematiky bydlení v Obrnicích. Jak již zaznělo v jiných kapitolách, Obrnice jsou součástí širší spádové oblasti kolem města Most, kde dochází k časté migraci mezi jednotlivými lokalitami. Z celkového počtu obyvatel, kterých v obci žije celkem 2346 (SLDB 2011), je odhadovaný podíl Romů kolem 40 %. Ve sčítání se však k romské národnosti přihlásili pouze 4 lidé, což by představovalo pouze 0,4 % z odhadovaného počtu Romů v Obrnicích. Ve sčítání lidu se v roce 2011 přiznalo k romské národnosti 5200 lidí, což je zhruba 1,5 až 2 % z celkového odhadovaného počtu Romů, kteří v Česku pravděpodobně žijí (odhad cca 250 až 300 tisíc). Dle dostupných analytických dat se přitom nepotvrdilo, že by hlášení se k národnosti záviselo na vzdělání ani sociálním statusu. Proto je otázkou, proč by se v Obrnicích hlásilo k romské národnosti výrazně méně Romů než v jiných oblastech Česka. Žádné relevantní, dostupné statistiky o národnosti obyvatel přitom nejsou vedeny.

V Obrnicích se nacházejí dvě vyloučené lokality, jedná se v obou případech o sídliště, přičemž jednomu se říká malé, druhému velké. Obě lokality čítají celkem 22 bytových domů. Sídliště byla postavena v 70. letech v důsledku rozvoje hornictví a chemického průmyslu na Mostecku. Sídliště sloužilo jako ubytování pro dělníky, ale také pro odsunuté lidi přímo z Mostu či zaniklých vesnic, kde došlo k těžbě uhlí. V 90. letech došlo, tak jako v celých Čechách, k rozsáhlé privatizaci bytového fondu obce. V té době došlo také k zesílení migračně – segregačního procesu, kdy do Obrnic přicházelo stále více sociálně slabých rodin a naopak ekonomicky aktivní lidé odtud odcházeli, to postupně vedlo k významnému nárůstu podílu sociálně znevýhodněných obyvatel v obci. Byť ze statistik o dokončeném vzdělání je patrné, že Obrnice představovaly specifickou socioekonomickou suboblast již před rokem 1989. Například v roce 1991 tvořil podíl osob s nejvýše základním vzděláním v Česku přibližně 33 %, v Ústeckém kraji činil podíl těchto osob přibližně 38 % a v Obrnicích tento podíl byl téměř 50 %. Během posledních 20 let se situace v Česku a v Obrnicích vyvíjela s jinou dynamikou. Zatímco v Česku podíl osob s nejvýše základním vzděláním klesl o 50 % na cca 17 % osob, v Obrnicích probíhalo snižování tohoto podílu podstatně pomaleji a v roce 2011 byl tento podíl na úrovni situace v celé republice v roce 1991, tedy přibližně 33 % osob s nejvýše základním vzděláním. Právě vývoj v oblasti vzdělanost může nasvědčovat, že v posledních 20 letech skutečně docházelo ke zvyšování koncentrace sociálně znevýhodněných osob v Obrnicích.

Výše popsany vývoj vedl postupně ke stále se zhoršující situaci v obci. Nesystémové rozprodávání obecního bytového fondu, špatný technický stav nemovitostí i veřejného prostranství vedl ke zhoršování sociálního klimatu v obci. Každý rok se z Obrnic vystěhovala řada lidí z řad majority a k tomu narůstalo napětí.

Situace se změnila v roce 2006, kdy se v komunálních volbách změnila politická reprezentace obce. Stávající starostka obce poprvé kandidovala ve volbách 2006 za ODS, kde získala necelých 6 % hlasů odevzdaných této straně, a umístila se tak na 3. místě mezi úspěšnými uchazeči a stala se místostarostou. V tomto období také usilovala o spolupráci s Agenturou. Mezitím začalo vedení obce aktivně řešit dlouhodobě neudržitelnou sociální situaci v obci. V roce 2008 vznikl Program rozvoje obce na roky 2008 až 2013, který obsahoval celou řadu konkrétních kroků a opatření. Následovala celá

řada strategických dokumentů. Bytový fond prošel postupně rekonstrukcí, domy byly zatepleny a panelové sídliště prošlo celkovou revitalizací. Ve volbách v roce 2010 již získala tehdejší místostarostka téměř 11 % hlasů, což je zřejmé ocenění její práce pro rozvoj obce. Přitom se vedení obce neuchýlilo k populistickým a snadným řešením spojeným s tvrdým postupem vůči dlužníkům, přestože problém neplacení a nárůstu dluhů byl už v té době jedním z nejpálčivějších problémů. Ke konci února 2011 dosahovala úhrnná pohledávka obce na dlužích z nájmu v obecních bytech téměř 9 milionů Kč. Problematika bydlení se tak stala jednou z hlavních agend spolupráce obce s Agenturou.

Vedení obce zaujal systém prostupného sociálního bydlení a toto téma sehrálo roli i při samotné koncepci lokálního partnerství. Od počátku byli přizváni zástupci organizace Centrom, která působí na severní Moravě, aby bylo možné intenzivněji konzultovat různé otázky spojené s řešením problematiky bydlení prostřednictvím systému prostupného bydlení. Zároveň byli do lokálního partnerství přizváni všichni, kteří mohli být při řešení tohoto problému relevantními partnery. Jednalo se jak o zástupce bytových družstev, tak o firmu Quick, která vlastní celou řadu bytů, kde bydlí sociálně znevýhodnění. K řešení tohoto tématu byla ustavena speciální pracovní skupina v rámci lokálního partnerství. Členové pracovní skupiny se seznámili se zkušenostmi v dalších městech (například Litvínov, Cheb, atd.). Jednání této pracovní skupiny se účastnili odborníci na toto téma, jako například Jan Snopek.

V průběhu spolupráce s Agenturou byla v rámci lokálního partnerství naplánována řada postupů řešení stávající situace. Intervence by přitom měly směřovat k řešení problémů dvou hlavních cílových skupin. První skupinou byly domácnosti s nedostatečnou kompetencí k udržení si dlouhodobého nájemního bydlení. Druhou skupinou jsou domácnosti, které jsou na trhu s byty diskriminovány a v důsledku toho nedosáhnou na standardní výši nájemného. Přitom tyto domácnosti mají dostatečnou kompetenci k udržení si dlouhodobého bydlení.

Jako řešení problému těchto cílových skupin měl vzniknout systém prostupného bydlení, který by umožňoval obousměrný postup, kdy by byly využívány navazující služby. V záměru se jednalo o standardní koncept systému prostupného bydlení. Současně by obec aktualizovala své strategické dokumenty, došlo by k nalezení ubytovacích kapacit k vytvoření systému prostupného bydlení. Nezbytnou součástí řešení se měly stát profesionální sociální služby, které by byly systematicky do celého procesu zapojeny. Přičemž jednou z hlavních obsahových agend by bylo dluhové poradenství. Dluhy jsou totiž, tak jako i na jiných místech, jedním z hlavních problémů řešení bytové problematiky sociálně znevýhodněných obyvatel.

V současné době původně plánovaný systém prostupného bydlení nefunguje, byť došlo k zajímavé modifikaci takového systému. Vzhledem k velikosti obce je přitom stávající systém uměřený a přináší celou řadu výhod. V současné době je prostupný systém řešený změnou statutu bytu, kde sociálně znevýhodnění bydlí. Nedochází tak ke stěhování mezi různými byty, ale o změnu přístupu k nájemníkům v důsledku rozvoje jejich kompetencí. Nicméně i nadále jsou hledány cesty, jak celý systém uchopit koncepčněji. Zatím se však nepodařilo profesionalizovat a navýšit kapacity sociálních služeb a zároveň obec nemá potřebné finanční prostředky na rekonstrukci několika obecních domů, které jsou v současné době prázdné, na tzv. malometrážní byty. V současné době přitom není reálný výhled zajištění potřebných finančních prostředků na tuto rekonstrukci.

Na jednání pracovní skupiny tak zazněly i názory, zda by nebylo vhodnější prázdné obecní bytové domy zbourat a vytvořit tak parcely vhodné na výstavbu rodinných domů.

Vzhledem ke zpoždění se zřízením sociálních služeb se obec rozhodla vyčlenit pracovníka na řešení dluhové problematiky obyvatel obecních bytů a těm je tak poskytováno poradenství. Tato pracovnice dochází přímo do rodin a řeší aktuální situaci přímo s dlužníky, což je hodnoceno zatím jako úspěšné, byť prozatímní řešení. Na řešení problému se podílejí také terénní pracovníci obce.

Častým problémem je hrozba přerušení dodávek energií či vody v důsledku vzniklých dluhů u SVJ. Tento problém se snaží řešit přímo obec jednáním se zástupci SVJ. Zástupci některých SVJ byli také přizváni do lokálního partnerství, jakožto relevantní subjekty zapojené do případného řešení problému s bydlením sociálně znevýhodněných. Obec také schválila záměr odkoupení některých bytů v obci.

V obci začal působit Dům na půl cesty, který je však pro tradiční model prostupného bydlení, jakožto první stupeň, nevhodný. Nevhodný je přitom především díky příliš úzkému vymezení cílové skupiny. Spolupráce však byla předběžně projednána s provozovateli ubytoven v Mostě.

Nejednoznačně se zatím ke zřízení prostupného bydlení staví firma Quick, která vlastní zbylé části bytového fondu v obci. Zástupci firmy nejsou přesvědčeni o efektivitě propojení sociálních služeb s nabízeným bydlením, což poukazuje na potřebu nalezení shody na dalším postupu mezi majiteli, správci bytového fondu a zástupci sociálních služeb.

Vzhledem ke skutečnosti, že zástupci organizace Centrom se již aktivně do jednání lokálního partnerství delší dobu nezapojují, ukazuje se jako příležitost využít zkušenosti provozovatele domu na půl cesty organizace K srdci klíč, která má bohaté zkušenosti s poskytováním sociálních služeb a s provozováním ubytovny v Dolním Jiřetíně, či s provozováním prostupného bydlení v Mostě a Praze.

Úspěšná realizace konceptu prostupného bydlení je závislá na několika podstatných faktorech. Primární je ochota města či jiného majitele nemovitostí ke spolupráci, s čímž se pojí dostatečný bytový fond, který by mohl být k realizaci takového záměru poskytnut. Dále je podstatným faktorem existence sociálních služeb, které dokáží poskytovat potřebnou podporu lidem zařazeným do tohoto konceptu.

Na závěr lze říci, že Obrnice představují vhodné místo k realizaci systému prostupného sociálního bydlení, byť je zde podstatným faktorem velikost obce. V takto malé obci je otázkou, kolik je třeba mít stupňů bydlení v systému. Významnou limitou případné realizace prostupného bydlení je zároveň získání dostatečného množství finančních prostředků. Nicméně je podstatné, že je zde odpovědné vedení obce, které se neuchyluje k populistickým a snadným opatřením, je zde velký počet sociálně znevýhodněných obyvatel, kteří jsou ale zároveň vnitřně značně stratifikováni, přičemž někteří tito obyvatelé nemají dostatek kompetencí k udržení dlouhodobého nájmu. Na druhé straně tu žije pravděpodobně celá řada lidí, kteří tyto kompetence mají, ale v důsledku diskriminace (především kvůli etnickému původu) nedosáhnou na standardní tržní nájmné a nájmné, které je jim nabízeno, je neúměrné jejich socioekonomickému statusu. Jako hlavní problém se ukazuje nedostatek finančních prostředků jak na potřebné rekonstrukce a vznik malometrážních bytů, tak na zásadní navýšení kapacit sociálních služeb a jejich profesionalizaci. Nicméně v nastalé situaci lze říci, že obec se uchýlila k zajímavému, byť provizornímu řešení, a tím je prostupný systém v podobě flexibility statutu bytů,

kdy statut se mění dle kompetencí nájemníků. Agentura v celém procesu sehrává několik zásadních rolí. Jednak v podpoře realizace cílů směřujících k rozvoji potřebných sociálních služeb, ale také ve zprostředkovávání dobrých praxí v jiných lokalitách.

13. Závěry a doporučení

- Obrnice představují ukázkovou obec ohledně spolupráce vedení města s Agenturou. Vedení obce zastoupené primárně starostkou se aktivně účastní všech procesů vyplývajících ze spolupráce s Agenturou a vedení města je zároveň schopné dohody učiněné v rámci Lokálního partnerství prosadit i v Zastupitelstvu obce (viz schválení Strategického plánu Zastupitelstvem pouhých 11 dní po schválení tohoto dokumentu na LP).
- Dle dostupných statistických údajů o socioekonomickém vývoji v obci, včetně údajů o míře nezaměstnanosti, lze říci, že v Obrnicích žije velké množství lidí, kteří jsou sociálně znevýhodnění, a proto je smysluplné v zájmu této cílové skupiny realizovat prointegrační opatření. V opačném případě by naopak hrozila eskalace sociální situace dalekosáhlými důsledky.
- Je obtížné zhodnotit přímý vliv Agentury na vývoj v obci, jelikož vedení obce je velmi motivované spolupracovat. Před vstupem Agentury bylo přijato několik strategických dokumentů, což pravděpodobně vypovídá o poměrně angažovaném přístupu obce k problematice sociálního znevýhodnění a především k řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit. Tyto strategické dokumenty však obsahují jen málo konkrétních návrhů, opatření a spíše tak podrobněji popisují aktuální stav v obci. Tyto dokumenty byly tvořeny převážně vedením obce bez zapojení klíčových partnerů do celého procesu tvorby. Zároveň jsou ze strany obce patrné významné kapacitní limity, což je pravděpodobně jedna z hlavních přidaných hodnot Agentury, kdy vznikem profesionalizované partnerské sítě v podobě lokálního partnerství došlo k propojení řady relevantních subjektů, což zvýšilo komplexnost v přístupu k návrhům řešení aktuálních problémů. Dalším významným přínosem Agentury je podpora při plánování, tvorbě a podávání velkých, i investičních projektů zaměřených především na rozvoj sociálních služeb.
- Strategický plán byl sestaven ambiciózně co do rozsahu, s mnoha cíli a opatřeními. Přesto se v průběhu realizace ukazuje, že naprostá většina cílů může být splnitelných, zvláště pokud vyjde několik velkých projektů. V případě, že by některý z projektů nevyšel, do jisté míry to může ohrozit realizovatelnost strategického plánu, jelikož velké množství opatření je navázáno právě na vznik sociálních služeb, které jsou obsaženy v těchto třech projektech. Avšak i v případě, že by některý z velkých investičních projektů nevyšel, nepředstavuje to riziko zásadního kolapsu celého plánu. Zásadní je zde rozložení dílčích cílů, kdy jen část z nich je při naplňování závislá na zajištění externích finančních zdrojů.
- Uplatňování standardních nástrojů Agentury doznalo jisté zpoždění díky výměně na pozici lokálního konzultanta. Tato změna se navíc opakovala. Ačkoli nebyla ani jedna lokální konzultantka hodnocena negativně ze strany relevantních aktérů, přesto díky prodlevám v předávání agend tato personální nestálost vyvolala negativní odezvu. **Doporučení: V případě, že je nutná výměna lokálního konzultanta, v maximální míře by se mělo**

vedení Agentury snažit o co nejhladší průběh. Na zvážení by bylo plánovat přechodná období, kdy by střídající se lokální konzultanti působili v lokalitě současně.

- Zásadnějším rizikem udržitelnosti aktivit, na jejichž realizaci se Agentura svojí intervencí podílí, je vysoká míra závislosti opatření na podpoře stávajícího vedení obce. V případě, kdy by došlo ke změně vedení, může to ovlivnit celou řadu připravovaných opatření. Ať již se jedná o přípravu dostupného bydlení, tak především o oblast sociálních služeb, jejichž profesionalizace je řešena přesunem pod obec. V případě, že obec ztratí zájem na prosazování prointegračních politik, může to velmi rychle vést k útlumu potřebných služeb, popřípadě k jejich „přeorientování“ na jiné cílové skupiny. **Doporučení: V následujícím období by bylo dobré se více zaměřit, při plánování udržitelnosti aktivit, na posílení nezávislosti jednotlivých opatření na budoucím vývoji ve vedení města tak, aby byla realizovaná opatření co nejméně závislá na momentální podpoře. Ať již se jedná o nezávislé poskytovatele sociálních služeb, tak o různá politická rozhodnutí, která lze obtížně zvrátit momentální ztrátou podpory ze strany vedení města.**